

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS**POTVARKIS****DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERO 2023 M. LAPKRIČIO 29 D. POTVARKIO NR. M-747 „DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ 2024–2026 METŲ PLĖTROS PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2025 m. d. Nr. M-
Šiauliai

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 1 ir 5 dalimis, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4 punktu, Savivaldybės bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. A1-428/V-894/V-691/1V-579 „Dėl Savivaldybės bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo rekomendacijų patvirtinimo“, Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“,

p a k e i č i u Šiaulių rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų 2024–2026 metų plėtros planą, patvirtintą Šiaulių rajono savivaldybės mero 2023 m. lapkričio 29 d. potvarkiu Nr. M-747 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų 2024–2026 metų plėtros plano patvirtinimo“, ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Šis potvarkis gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Česlovas Greičius

PATVIRTINTA
Šiaulių rajono savivaldybės mero
2023 m. lapkričio 29 d. potvarkiu Nr. M-747
(Šiaulių rajono savivaldybės mero
2023 m. d. potvarkio Nr. M-
redakcija)

**ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO
PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ 2024–2026 METŲ
PLĖTROS PLANAS
I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Bendra informacija

Šiaulių rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų 2024–2026 metų plėtros plano (toliau – KTP) tikslinimas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu; Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu; Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu; Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu; Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Šiaulių rajono savivaldybės 2023–2025 m. strateginiu planu.

KTP paskirtis – koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų vaikams ir jų atstovams pagal įstatymą pasiūlos ir prieinamumo atitikties poreikiui bei šių paslaugų plėtros kryptių nustatymas Šiaulių rajono savivaldybėje.

KTP vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų, švietimo, socialinių paslaugų, sveikatos sistemos įstatymuose ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

Pažymėtina, kad Švietimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 3 punktas nurodo, kad koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėseną vykdoma vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru bei sveikatos apsaugos ministru patvirtintais koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėsenos rodikliais ir tvarkos aprašu, tačiau šis aprašas ministerijų vis dar nėra parengtas, nėra patvirtintų stebėsenos rodiklių, todėl nustatant paslaugų poreikį nėra galimybės vadovautis tam tikrais standartizuotais matavimo kriterijais, kurie leistų savivaldybei objektyviau įvertinti paslaugos prieinamumą, kokybę bei poreikį. Šiuo metu nacionaliniu lygmeniu nėra patvirtintų koordinuotai teikiamų paslaugų stebėsenos aprašų. Šiaulių rajono savivaldybėje koordinuotai teikiamų paslaugų plėtros planas tikslinamas, atliekant esamos situacijos analizę ir paslaugų poreikių nustatymą.

Rengiant KTP keitimą, atsižvelgta į Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamus duomenis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. nutarimą Nr. 618 „Dėl Bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus, Švietimo skyriaus, sveikatos reikalų koordinatoriaus, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus kaupiamus duomenis, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Šiaulių rajone (toliau – VTAĮT) bei švietimo, socialinės, sveikatos paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų pateiktus duomenis, Šiaulių rajono seniūnijų tarpinstitucinių grupių pateiktus duomenis.

2. Koordinuotai teikiamų paslaugų vaikui ir šeimai plėtros tikslai

2.1. Užtikrinti koordinuotai teikiamos pagalbos prieinamumą ir kokybę vaikams nuo gimimo iki 18 m. (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių iki 21 metų) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

2.2. Didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, bei asmens, turinčio elgesio ir emocijų sutrikimą, ugdymosi veiksmingumą;

2.3. Tobulinti ir plėtoti koordinuotai teikiamą pagalbą žalingai vartojantiems ar priklausomiems vaikams ir jų įstatyminiams atstovams;

2.4. Užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, mokantis ir bendradarbiaujant su vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis, kuriant naują paslaugų teikimo modelį — **Sąveika + Nuostatos + Pagalba** — plėtojant holistinį požiūrį į vaiko ugdymą ir gerovę, ypatingą dėmesį skiriant individualiems vaiko poreikiams.

3. Koordinuotai teikiamų paslaugų plėtros plano rengėjai

Šiaulių rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 30 d. potvarkiu Nr. M-332 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės mero 2023 m. birželio 2 d. potvarkio Nr. M-151 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarpinstitucinės grupės sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“, sudarytos Tarpinstitucinės grupės nariai:

Eil. Nr.	Koordinuotai teikiamų paslaugų plano rengėjų vardai, pavardės	Darbovietė, pareigos
1.	Inga Brasienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė (asmenų su negalia reikalų koordinatorė)
2.	Vilma Bagdonienė	Šiaulių r. švietimo pagalbos tarnybos direktoriaus pavaduotoja
3.	Giedrė Budinienė	Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktorė
4.	Raimondas Galkus	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vedėjas
5.	Zita Jablonskienė	VšĮ Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centro direktorė
6.	Danguolė Kraskauskienė	Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro direktorė
7.	Renata Kuokštienė	Šiaulių rajono savivaldybės švietimo paslaugų centro direktoriaus pavaduotoja
8.	Jolanta Mankuvienė	Kuršėnų šeimos namų Globos centro veiklos vadovė
9.	Loreta Matolienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorė (patarėja)
10.	Edita Mileikienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Kuršėnų kaimiškosios seniūnijos seniūnė
11.	Kristina Pinskiene	Atviro Šiaulių rajono jaunimo centro direktorė
12.	Inga Rimgailienė	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos sveikatos reikalų koordinatorė (patarėja)
13.	Ričardas Šiumberevičius	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Šiaulių kaimiškosios seniūnijos seniūnas
14.	Laura Škielaitė–Tiškevičienė	Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus patarėja Šiaulių ir Kelmės rajono savivaldybėse
15.	Artūras Uznys	Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato Trečiojo veiklos skyriaus viršininkas

II SKYRIUS ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Šiaulių rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas Lietuvos šiaurės vakaruose, Šiaulių apskrityje, lanku apjuosianti ketvirtą pagal dydį Lietuvos miestą Šiaulius, turintį atskiros savivaldybės statusą. Savivaldybės plotas užima 1 807 km². Savivaldybė suskirstyta į 11 seniūnijų. Vienintelis rajono miestas – Kuršėnai, 2023 m. pradžios duomenimis, turintis 11 062 gyventojus. Teritorijoje septyni miesteliai – Bazilionai, Gruzdžiai, Kairiai, Kurtuvėnai, Kužiai, Meškuičiai, Šakyna ir 579 kaimai. 2023 m. pradžioje rajone veikė 1 022 įmonės, jose dirbo apie 6 280 darbuotojų¹.

2.1. lentelė Gyventojų skaičius ir sudėtis (Gyventojų registro duomenys)

Eil. Nr.	Rodiklis	2023 m.	2024 m.
1.	Metinis gyventojų skaičius, iš jų:	40 917	43 696
1.1	Mieste	11 344	11 062
1.2	Kaime	29 573	32 634
1.3	Vaikai iki 7 metų	5504	2 164
1.4	7–13 metų		3 098
1.5	14–16 m.		1 264
1.6	17–18	7119	815
1.7	19–29 m. asmenys		4 833
1.8	30–64 m. asmenys		22 132
1.9	65 m. ir vyresni asmenys	7 920	9 390
1.10	Riziką patiriančios šeimos	177	181
1.11	Rizikos šeimose augančių vaikų skaičius	319	278
1.12	Globojamų vaikų skaičius	170	153

PIRMASIS SKIRSNIS

VAIKŲ IR JŲ TĖVŲ / GLOBĖJŲ KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ POREIKIS

KTP teikimo vaikui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) poreikis atsiranda, kai pavienės, atskirai teiktos ar teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos yra neveiksmingos, neefektyvios arba neužtikrina vaiko gerovės.

KTP poreikiui įtaką daro išorinių ir vidinių veiksnių visuma, lemianti teikiamų paslaugų derinį ir intensyvumą. Išskiriami šeši (pagrindiniai) vidiniai veiksniai: socialinių įgūdžių stoka, tėvų globos netekimas, specialieji poreikiai ir neįgalumas, žalingų medžiagų vartojimas, smurtas artimoje aplinkoje, nusikalstamos veikos ir teisės pažeidimai. Visi šie veiksniai daro įtaką vaiko vystymuisi, neigiamai veikia vaiko savivoką bei kuria atskirtį visuomenėje. Savivaldybėje, per pastaruosius trejus metus KTP dažniausiai skiriama: nusikalstamas veikas ir teisės pažeidimus padariusiems vaikams; mokyklos nelankantiems vaikams; delinkventinio elgesio, žalingai vartojantiems ar priklausomiems vaikams. Retai pasitaiko atvejų, kuomet vaikui skiriamos tik koordinuotai teikiamos paslaugos. Tai gali būti susiję su netinkamu vaiko įstatyminių atstovų ir jų ugdančių specialistų požiūriu į vaiko problemas.

Būtina keisti įstatyminių atstovų ir specialistų požiūrį į vaiko unikalumą, specifiškumą, organizuojant jiems mokymus, bei teikti savalaikę pagalbą tam tikrais vaiko raidos etapais, bendradarbiaujant specialistams ir pasitelkiant kuo įvairesnes priemones, teikiant kuo įvairesnes paslaugas (vaikams / vaikams ir tėvams)

4. Koordinuotai teikiamų paslaugų poreikius sąlygojantys išoriniai ir vidiniai veiksniai:

4.1. Išorinis veiksnys – valstybėje kuriama į vaiko gerovę orientuota sistema

¹ <https://siauliuraj.lt/>

Lietuvoje nuo 2018 m. pradėta pertvarka, kurios tikslas– sukurti bendrą vaiko gerovės sistemą, padedančią laiku identifikuoti vaiko / šeimos problemas, greitai ir profesionaliai reaguoti į pranešimus apie vaikų teisių pažeidimus, kryptingai dirbti su šeimomis, kuriose kyla problemos ar krizės, stiprinti globėjų paiešką ir pagalbą jiems, sukurti vienodą, atpažįstamą, draugišką vaikui aplinką, ugdyti ir didinti visuomenės nepakantumą vaiko teisių pažeidimams.

Keturių ministerijų (Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Vidaus reikalų) ministrai patvirtino Savivaldybės bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo rekomendacijas. Bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo tikslas – užtikrinti efektyvų socialinės rizikos prevencijos priemonių, taip pat kompleksinės pagalbos ir koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų bei psichologinės, teisėsaugos pagalbos teikimą šeimoms savivaldybėse, siekiant stiprinti šeimų gebėjimus, galimybes rūpintis vaikais ir taip užtikrinti kokybišką šeimų funkcionavimą, jų gerovę. Buvo sukurti nauji įrankiai, kurie leidžia užtikrinti nepertraukiamą, visą parą veikiančią vaiko teisių apsaugą. Vaiko teisių apsaugos specialistai vadovaujasi unifikuota vaiko aplinkos vertinimo tvarka.

Savivaldybės administracijos ir jos institucijų pagrindinė paskirtis ir tikslas – suteikti vaikui ir šeimai kokybiškos pagalbos prieinamumą, siekiant teikti pagalbą ir paslaugas kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos, užtikrinant jų kokybę, veiksmingumą, savalaikiškumą, tinkamą pobūdį, apimtį ir trukmę. Siekiama pagalbos ir paslaugų teikimą vaikams individualizuoti – t. y. teikti tokias paslaugas ir pagalbą, kuri atitinka konkrečius, specifinius vaiko poreikius. Esant poreikiui vaikui ir šeimai skiriamos ir teikiamos Mobilios komandos, Atvejo vadybos paslaugos. Užtikrinant koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų bei Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių teikimą, savivaldybėse darbą pradėjo tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriai. Įkurti Bendruomeniniai šeimos namai. Bendruomenėje teikiamos paslaugos – tai įvairių formų ir rūšių socialinės, sveikatos priežiūros, švietimo, psichologinės, teisėsaugos, kultūros ir kitokios savivaldybės, valstybės, nevyriausybinių organizacijų paslaugos, kurios yra teikiamos paslaugų gavėjo gyvenamosios vietos bendruomenėje.

2023 m., siekiant efektyvinti vaiko apsaugą nuo seksualinio smurto ir kitų vaiko teisių pažeidimų, buvo siekiama užtikrinti, kad asmeniui, kuris buvo pripažintas kaltu už nusikaltimus žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui, už vaiko išnaudojimą pornografijai, pelnymąsi iš vaiko prostitucijos, vaiko įtraukimą į prostituciją ar disponavimą pornografinio turinio dalykais, kuriuose vaizduojamas vaikas arba asmuo pateikiamas kaip vaikas, vaiko pirkimą arba pardavimą, taip pat už kitus tyčinius sunkius ar labai sunkius nusikaltimus ar už analogiškas veikas, numatytas kitų valstybių baudžiamuosiuose įstatymuose (toliau – nusikaltimai), neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs ar panaikintas, arba asmeniui, padariusiam nusikaltimą, bet atleistam nuo baudžiamosios atsakomybės, būtų užkirstas kelias vykdyti profesinę veiklą, susijusią tiesioginiais ir reguliariais kontaktais su vaikais. Vidaus reikalų ministras iki 2024 m. birželio 30 d. įpareigotas patvirtinti tvarką dėl asmens, ketinančio dirbti, vykdyti savanorišką veiklą, verstis individualia veikla ar teikti paslaugas neteisėto darbo su vaikais prevencijos kodo asmeniui suformavimo, galiojimo bei galiojimo panaikinimo. Vaikams, galimai nukentėjusiems nuo seksualinio smurto, pagalbos teikimo funkciją planuojama perduoti vykdyti vaiko teisių apsaugos institucijai – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai.

Savivaldybė prisideda ir vadovaujasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. A1-388/V-678/V-821 patvirtintu Vaiko garantijų sistemos įgyvendinimo 2023–2030 metais Lietuvoje veiksmų planu.

Savivaldybės institucijos pagal kompetenciją dalijasi informacija dėl galimybių padėti vaikui ir šeimai, įtrauktos į pagalbos vaikui ir šeimai organizavimą ir teikimą, dalyvauja bendruose posėdžiuose, kartu su šeima planuoja pagalbos priemones ir teikia pagalbą.

4.2. Vaikui ir šeimai koordinuotai teikiamų paslaugų reikalingumą sąlygojantys vidiniai veiksniai:

Socialinių įgūdžių stoka

Socialiniai įgūdžiai – tai visuomenės normas atitinkantis socialus elgesys. Socialinis ugdymas prasideda nuo vaiko ir tėvų / globėjų santykio, tiek šeimoje, tiek bendruomenėje ir ugdymo įstaigose.

Pastebima, kad didelį socialinę riziką patiriančių šeimų skaičių lemia aukštas smurto artimoje aplinkoje lygis, šeimų negebėjimas tinkamai spręsti tarpusavio konfliktus, menkas psichologinis išprusimas, ribotos žinios apie šeimos ir asmens psichosocialinės raidos tarpnius, nepakankami bendravimo įgūdžiai, nenoras laiku kreiptis pagalbos, kokybiškos prevencijos stoka.

VTAT pateikta informacija apie galimus vaiko teisių pažeidimus nuo 2023-2024 m.

2.2. lentelė Informacija apie vaiko teisių pažeidimus 2020-2024 m.

Eil. Nr.	Atvejų skaičius	2023 m.	2024 m.
1.	Gauta pranešimų apie galimus vaiko teisių pažeidimus	641	428
2.	Paimta iš nesaugios aplinkos vaikų	115	74
3.	Vertinta vaiko situacijų	643	378
4.	Vaikai, kuriems nustatyta laikinoji globa	17	11

Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus kaita Šiaulių rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, nėra tolygi. Savivaldybėje padidėjo riziką patiriančių

šeimų skaičius: 2022 m. – 275 šeimos, kuriose auga 445 vaikai, 2023 m. – 301 šeima, kurioje auga 477 vaikai. Palyginus 2023 m. su 2022 m., skaičius padidėjo 26 šeimomis ir 32 vaikais ². Dėl šios priežasties koordinuotai teikiamų švietimo, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikis socialinę riziką patiriančioms šeimoms Šiaulių rajone išlieka aktualus. Stengiamasi, kad kuo daugiau socialinės rizikos šeimose augančių vaikų lankytų ikimokyklinės įstaigas, jiems skiriamas privalomas ikimokyklinis ugdymas, vežimo ir lydėjimo paslaugos. Tėvai, stokodami socialinių įgūdžių, perduoda nepriimtina socialinį elgesį vaikams. Todėl būtina teikti tėvystės įgūdžių programas bei ankstyvosios intervencijos programas besilaukiančioms mamoms iš socialinės rizikos aplinkos ir šeimoms iš socialinės rizikos aplinkos, kuriose laukiamasi vaiko. Savivaldybėje gyvenančioms šeimoms yra sudaromos palankios sąlygos tėvystės įgūdžių formavimo kursų lankymui.

Tėvų globos netekimas

Savivaldybėje pasiektas aukštas rodiklio vidurkis: globa šeimoje ir institucijoje (80% –99,99%). Vaikų, laikinai ir nuolat globojamų (rūpinamų) šeimos aplinkoje 2023 m. sudarė 89%, 2024 m. 92 %, 2025 m. 93%. Visi vaikai, kuriems nepavyko rasti artimos aplinkos 2023- 2025 m. sėkmingai buvo apgyvendinami pas budinčius globotojus: 2023 m. 75%, 2024 m. 100 %, 2025 m. 100% . Tai rodo, kad savivaldybėje veikia patikimas ir efektyvus mechanizmas, leidžiantis užtikrinti laikiną apgyvendinimą ir globą vaikui. Siekis – mažinti vaikų augančių institucijoje skaičių.

2.3. lentelė Tėvų globos netekimas

Eil. Nr.	Be tėvų globos likusių vaikų apgyvendinimas	2023 m.	2024 m.	Iki 2025 m. 09 mėn.
1.	Ilgalaikė socialinė globa			
1.1.	Institucijoje	9	9	6
1.2.	Šeimoje	91	90	89

1.3.	Šeimynoje	30	28	22
2.	Trumpalaikė socialinė globa			
2.1.	Institucijoje	2	2	2
2.2.	Globos centre	6	3	5
2.3.	Šeimoje	32	21	13

Šiaulių rajono savivaldybėje veikia Kuršėnų šeimos namų padalinys – Globos centras. Globos centre paslaugas teikia 3 Tarnybos atestuoti darbuotojai, 4 globos koordinatoriai, 1 psichologas, 1 psichoterapeuto paslaugos yra perkamos pagal poreikį

2025 m. konsultavimo ir mokymo, atrankos, informavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, vaiko ir tėvų susitikimų organizavimo, intensyvi pagalba, atokvėpio kriziniu atveju, savipagalbos, sociokultūrinės ir kt. paslaugos teiktos 129 globojamiems vaikams, 52 globėjams (rūpintojams), 28 globėjams (rūpintojams) artimiesiems giminaičiams, 2 budintiems globotojams, 2 nuolatiniais globotojams, 9 šeimynos steigėjams/dalyviams, 30 asmenų, norinčių tapti budinčiu/nuolatininiu globotoju, vaiko globėju (rūpintoju), šeimynos steigėju

Specialieji poreikiai ir negalia

Asmenų su negalia skaičius didėja tiek šalyje, tiek rajone. 2024 m. šalyje - 231 104 asmenys su negalia, 2023 m. - 225 659, 2022 m. - 223 864. 2024 m. Šiaulių rajone - 4 322 asmenys su negalia (iš jų: 296 vaikai, 4 026 suaugę), 2023 m. - 4 561 (iš jų: 279 vaikai, 4 282 suaugę). Didėjantis asmenų su negalia skaičius sąlygoja specialiųjų paslaugų poreikio didėjimą.

2.4. lentelė Asmenų su negalia Šiaulių rajono savivaldybėje skaičius:³

	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Asmenys su negalia	4454	4561	4322

Pastebima, kad ypač svarbu sudaryti sąlygas specialiųjų poreikių turinčių vaikų užimtumui vasarą, o jų įstatyminiams atstovams suteikti pilnavertiškas atokvėpio paslaugas.

Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų žalingų medžiagų vartojimas

Tai bene pagrindinis veiksnys, lemiantis vaikų, suaugusių asmenų ir šeimų priskyrimą socialinę riziką patiriančių asmenų grupei. Dažnu atveju vaikai, augantys šeimose, kuriose yra vartojamas alkoholis ir / ar psichotropinės medžiagos, patys yra linkę pradėti vartoti žalingas medžiagas jauname amžiuje. Šiems vaikams padidėja rizika tapti priklausomais nuo žalingų medžiagų vartojimo. Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras vykdo ankstyvosios intervencijos programą, turi priklausomybių konsultantą suaugusiems asmenims.

Dažnu atveju žalingai vartojantiems ar priklausomiems asmenims reikalinga trumpalaikė socialinė globa (psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų), intensyvi krizių įveikimo pagalba (su laikinu apgyvendinimu ar be jo), apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose ir kt.

Nuo 2024-01-01 iki 2024-10-31 Šiaulių rajone užregistruoti 39 pranešimai dėl narkotinių medžiagų. Iš jų pradėta 11 ikiteisminių tyrimų už disponavimą narkotinėmis medžiagomis be tikslo jas platinti (BK 259 str.) ir 1 už narkotinių medžiagų platinimą. (BK 260 str.).

³Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Už narkotikų vartojimą administracine tvarka nubausti 6 asmenys (4 suaugę ir 2 nepilnamečiai)

Atliktas 1 tyrimas dėl apsinaudijimo elektronine cigarete.

Pagal LR ANK 492 str. (Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme nustatytas tabako gaminių ar susijusių gaminių vartojimo ar jų turėjimo ribojimo pažeidimas, pastatų (butų) arba patalpų savininkams ar kitų daiktinių teisių turėtojams nustatytų reikalavimų nevykdymas) surašyti protokolai 15 nepilnamečių asmenų.

Koordinuotai teikiamomis paslaugomis (tokiomis kaip socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, intensyvi krizių įveikimo pagalba ir kt.) galima sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms bei užkirsti kelią šioms problemoms atsirasti.

Smurtas artimoje aplinkoje

Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato duomenimis, lyginant 2022 m. ir 2024 m. duomenis, pranešimų apie smurtą artimoje aplinkoje skaičius neženkliai padidėjo, padaugėjo užregistruotų pranešimų apie pradėtus ikiteisminius tyrimus dėl smurto artimoje aplinkoje (lentelė)⁴ Smurto artimoje aplinkoje aukomis tampa ne tik suaugę šeimos nariai, bet ir vaikai. Toks šeimyninių santykių nestabilumas daro neigiamą įtaką visiems šeimos nariams, o ypač šiose šeimose augantiems vaikams – jie neturi tinkamų sąlygų pozityviai socializacijai.

Koordinuotai teikiamos paslaugos yra vienas iš komponentų, kuris prisideda prie konfliktų ir smurto šeimose mažinimo.

2.5. lentelė Smurto artimoje aplinkoje atvejai

Metai	Surašyta administracinio nusižengimo protokolų pagal ANK 484 str. ir 485 str.		Surašyta administracinio nusižengimo protokolų pagal ANK 71 str.		Užregistruota nusikalstamų veikų pagal LR BK 259 str.	
	nepilnamečiai	pilnamečiai	nepilnamečiai	pilnamečiai	nepilnamečiai	pilnamečiai
2021 m.	37	169	0	8	0	17
2022 m.	29	123	7	4	0	9
2023 m.	16	86	5	6	0	11
2024 m.	19	96	2	4	2	11

Nepilnamečių nusikalstamos veikos ir teisės pažeidimai

Analizuojant pastarųjų ketverių metų Policijos komisariato Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriui pateiktus duomenis apie nepilnamečių padarytus pažeidimus, nustatyti dominuojantys pažeidimai⁵:

2.6. lentelė Dominuojantys pažeidimai 2020-2022 m.

Pažeidimo pobūdis	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Alkoholio vartojimas	9 proc.	14 proc.	13 proc.
Tabako ir kt. narkotinių medžiagų vartojimas	36 proc.	31 proc.	21 proc.
Įvykdyta vagysčių	20 proc.	27 proc.	16 proc.
Fizinio skausmo sukėlimas	18 proc.	20 proc.	19 proc.
Viešosios tvarkos pažeidimas	3 proc.	1 proc.	11 proc.
KET pažeidimai	7 proc.	4 proc.	10 proc.
Nusikaltimai elektroninėje erdvėje	2 proc.	–	–
Pornografinio turinio platinimas	–	–	8 proc.
Kita	–	3 proc.	10 proc.

⁴ Duomenys: Policijos registruojamų įvykių registras, Administracinių nusižengimų registras, Nusikalstamų veikų žinybinis registras

⁵ Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus pateikti duomenys.

2024 m. Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) pažeidimai sudaro 67 %, o Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) veikos – 33 %. Vertinant atskiras nepilnamečių situacijas stebima, jog pažeidimus darantys vaikai dažnu atveju turi sveikatos, ugdymosi sutrikimų, žalingai vartoja ar net turi priklausomybių. Pagalbos teikimas tampa labai komplikuoatas, reikalingos specifinės žinios ir įgūdžiai, specifinės paslaugos. 74 proc. pažeidimų įvykdė berniukai, 26 proc. mergaitės. Jauniausias pažeidėjas- 6 metų amžiaus vaikas.

2.7. lentelė Šiaulių rajono savivaldybės Vaiko gerovės komisijos veikla

Veiklos metai	2022m.	2023m.	2024 m.
Įvyko vaiko gerovės komisijos posėdžių	15	15	21
Surinkta medžiaga, išnagrinėta su vaiko gerove susijusių klausimų	64	117	73
Skirta / pratęsta / pakeista Minimali priežiūros priemonė ir koordinuotai teikiamos paslaugos kartu	22	15	16
Skirta / pratęsta / pakeista Vidutinė priežiūros priemonė	2	2	3
Skirtos tikrai koordinuotai teikiamos paslaugos	1	1	6
Skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas	24	25	27

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo, pagalbos delinkventinio elgesio vaikams srityje, užtikrinimui organizuoti Savivaldybės tarpinstitucinės grupės posėdžiai, pasitarimai su seniūnais, socialiniais darbuotojais, VVTAIT specialistais, atvejo vadybininkais, mokyklų Vaiko gerovės komisijų pirmininkais, policijos komisariato atstovais, seniūnijų bendruomenėmis.

2024 m. organizuoti 16 valandų mokymai įvairiose srityse dirbantiems Vaiko gerovės srities specialistams dėl bendrų tikslų formavimo ir įgyvendinimo siekiant keisti susiformavusį ydingą vaiko elgesį, teikiant pagalbą šeimai. 2024 m. balandžio 25-26 dienomis Šiaurės ministrų tarybos biuro Lietuvoje organizuojamoje tarptautinėje konferencijoje „Atsakas į vaikų ir jaunimo nusikalstamumą Šiaurės ir Baltijos šalyse“, koordinatorė skaitė pranešimą apie Šiaulių rajono savivaldybėje inicijuotas ir atsiradusias naujas paslaugas delinkventinio elgesio nepilnamečiams.

Šios paslaugos sėkmingai teikiamos nuo 2023 m., savivaldybėje startavus TBK inicijuotų naujų paslaugų delinkventinio elgesio, teisės pažeidimus padariusiems vaikams, kuriems buvo skirtos MPP/VPP/KTP. Su asociacija Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras pasirašyta Pagalbos vaikams (šeimoms), darantiems teisėtvarkos pažeidimus, nelankantiems mokyklos, turintiems priklausomybę, koordinavimo paslaugų sutartis tęsiama ir planuojama tęsti 2026 metais. Nuolat organizuojami kontaktiniai ir nuotoliniai pasitarimai paslaugų kokybei ir rezultatams aptarti.

Parengtas ir išplatintas informacinis leidinukas tėvams apie saugų vaikų elgesį internete ir atsakomybes, parengta ir savivaldybės svetainėje talpinama struktūruota informacija gyventojams apie MPP, VPP, KTP skyrimą.

2024 m. liepą pateikta konkursinė paraiška „Tiltas į vaiko sėkmę“ siekiant koordinuotai teikiamų paslaugų įvairovės ir plėtros bei jų prieinamumo gerinimo (sukurtas palankus nutolusiose vietovėse gyvenančioms šeimoms paslaugų teikimo modelis), o 2024 m. gruodžio mėn. gautas pranešimas apie laimėjimą ir projekto plano įgyvendinimo patvirtinimą (apytikriai 550 000 Eur sumai).

Įvertinus naujai teikiamų paslaugų rezultatus, pastebėta, kad ne tik įvairesnių paslaugų ir terapijos trūkumas, bet ir pedagogų išankstinės nuostatos (ypač dėl vaikų, turinčių emocijų ir elgesio sutrikimus), tėvų bendradarbiavimo ir noro atliepti vaiko poreikius siekiant įvertinti ir nustatyti esamus vaiko sveikatos sutrikimus stoka, dažnu atveju pasitaikantis vaiko tėvų noras slėpti ir neigti sunkumus ar sutrikimus, ligas, prieštaravimas dėl savalaikio vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo Šiaulių r. švietimo pagalbos tarnyboje ar apsilankymo pas atitinkamus specialistus bei duomenų ugdymo įstaigai perdavimo, nesutikimas vaikui leisti naudotis bent esamomis paslaugomis, neigiamas požiūris į terapiją ir jų naudą yra didžiausia kliūtis pasiekti teigiamus vaiko elgesio pokyčius.

ANTRASIS SKIRSNIS

KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ PAKANKAMUMO, PRIEINAMUMO IR KOKYBĖS ANALIZĖ

Šiaulių rajono savivaldybėje vaikui ir šeimai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių bei sveikatos paslaugų išsidėstymas pateikiamas žemėlapyje:

<https://www.siauliuraj.lt/data/uploads/2025/12/paslaugu-zemelapis-gyventojams.pdf>

Šie duomenys šeimoms yra lengvai prieinami, nuolat atnaujinami. Informacijos sklaida vykdoma per ugdymo įstaigų, seniūnijų, savivaldybės informacines sistemas.

Nors koordinuotai teikiamų paslaugų teikimas yra numatytas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu tvarkos aprašu, tačiau egzistuoja įvairovės ir aprėpties trūkumas teikiant koordinuotas paslaugas. Geriausias paslaugų prieinamumas yra Kuršėnų mieste.

Nuo 2025 m. Gegužės, pradėjus įgyvendinti projektą „TILTAS“ į vaiko sėkmę, padidėjo teikiamų paslaugų įvairovė bei prieinamumas. Gyventojams numatytos pavėžėjimo paslaugos, suteikiančios galimybę naudotis projekto veiklomis.

5. Švietimo pagalbos paslaugos

Šiaulių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose (2024–2025 m. m.) dirbo 484 pedagoginiai darbuotojai (vienas pedagoginis darbuotojas skaičiuojamas tiek kartų, kiek įstaigų dirbo). Daugiausia iš jų – mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją turinčių pedagoginių darbuotojų (181). Jie sudaro 37,4 proc. visų dirbančių pedagoginių darbuotojų. Mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją yra įgiję 13 mokytojų (2,7 proc.), vyresniojo mokytojo – 159 (32,9 proc.). Ikimokyklinio ugdymo įstaigose vyrauja mokytojo kvalifikacinę kategoriją turintys pedagoginiai darbuotojai (120). Vienas darbuotojas yra įgijęs mokytojo eksperto kvalifikacinę kategoriją. Neformaliojo vaikų švietimo įstaigose dirbo 4 mokytojai ekspertai (5,4 proc.), 18 mokytojų metodininkų (25 proc.), 32 vyresnieji mokytojai (43,2 proc.) ir 20 mokytojų (27 proc.).

2024 m. gruodžio mėn. duomenimis, Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje veikė 6 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 6 pagrindinės mokyklos, 2 gimnazijos, 3 progimnazijos, 3 neformaliojo vaikų švietimo įstaigos ir 1 švietimo pagalbos įstaiga. Ugdytinių skaičius įstaigose:⁶

2.8. lentelė Ugdytinių skaičius Šiaulių rajono savivaldybės ugdymo įstaigose

Švietimo įstaigos	Pavadinimas	Ugdytinių sk. 2023–2024 m. m.	Ugdytinių sk. 2024–2025 m. m.
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos	Šiaulių r. Gruzdžių lopšelis-darželis „Puriena“	88	71
	Šiaulių r. Kairių lopšelis-darželis „Spindulėlis“	74	71
	Šiaulių r. Kuršėnų lopšelis-darželis „Eglutė“	151	154
	Šiaulių r. Kuršėnų lopšelis-darželis „Nykštukas“	186	176
	Šiaulių r. Kuršėnų lopšelis-darželis „Žiedelis“	187	180
	Šiaulių r. Meškuičių lopšelis-darželis	65	62
Pagrindinės mokyklos	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokykla		
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Bubių sk.	288	311
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Aukštelkės sk.	240	217
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Bazilionų sk.	30	20
	Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos Kurtuvėnų sk.	49	40
	Šiaulių r. Kairių jungtinė mokykla		
	Šiaulių r. Kairių jungtinės mokyklos Kairių sk.	136	139
	Šiaulių r. Kairių jungtinės mokykla Šilėnų sk.	95	87
	Šiaulių r. Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras	492	517
	Šiaulių r. Kuršėnų Pavenčių mokyklos-daugiafunkcio centro Raudėnų sk.	33	28
	Šiaulių r. Kužių mokykla	214	218
	Šiaulių r. Voveriškių mokykla	202	208
	Šiaulių r. Gruzdžių gimnazija	273	268
Gimnazijos	Šiaulių r. Gruzdžių gimnazijos Šakynos skyrius	14	11

	Šiaulių r. Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija	390	392
	Šiaulių r. Meškuičių gimnazija / 2023 m. Meškuičių mokykla	138	139
Progimnazijos	Šiaulių r. Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų progimnazija	572	607
	Šiaulių r. Kuršėnų Daugėlių progimnazija	236	230
	Šiaulių r. Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazija	547	538
	Šiaulių r. Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazijos Drąsųjų skyrius	25	34
	Šiaulių r. Kuršėnų meno mokykla	385	388
Neformaliojo vaikų švietimo įstaigos	Šiaulių r. Kuršėnų sporto mokykla	378	381
	Šiaulių r. Kuršėnų kūrybos namai	257	272

Bendras ugdytinių skaičiaus pokytis rajono ugdymo įstaigose per pastaruosius trejus mokslo metus išlieka nežymiai kintantis tai į didesnę, tai į mažesnę pusę:

2.9. lentelė Ugdytinių skaičiaus pokytis pagal ugdymo programas

	2023 m. ugdytinių skaičius	2024 m. ugdytinių skaičius
Ikimokyklinio ugdymo programa	1141	1 106
Priešmokyklinio ugdymo programa	342	331
Bendrojo ugdymo programa	3266	3 319
Iš viso:	4749	4 756
Iš jų (dalis procentais)		
Neformalųjų vaikų švietimą lankančiųjų ugdytinių	73,65	74,8
Mokinių, turinčių SUP, ugdymą integruotai bendrosios paskirties mokyklose, iš jų:	15,21	16,1
Negalią turinčių mokinių dalis nuo SUP	10,37	9,4
Švietimo pagalbą gaunančių mokinių, kuriems ji yra būtina ir nustatyta, dalis	94,20	97,8

Pažymėtina, kad Šiaulių rajono savivaldybėje visiškai patenkinamas vaikų vežimo į ugdymosi įstaigą poreikis. Problemos kyla dėl ugdytinių vežimo laiko, nutolusių vietovių vaikai neturi galimybės naudotis visomis paslaugomis ir užimtumu. Vežamų mokinių, gyvenančių kaimuose ir miesteliuose toliau kaip 3 km nuo mokyklos, per pastaruosius trejus mokslo metus mažėjo dėl bendrai mažėjančio ugdytinių skaičiaus. Pokytis nėra labai žymus ⁷:

2.10. lentelė Ugdytinių vežimas Šiaulių rajono savivaldybėje

	2023 m.	2024 m.
maršrutiniu transportu	381	264
privačiu transportu	44	35
mokyklų transportu	190	208
geltonaisiais autobusais	288	479
Iš viso:	903	986
Iš jų ne į artimiausią mokyklą	343	414

Vežamų mokinių, gyvenančių kaimuose ir miesteliuose toliau kaip 3 km nuo mokyklos ir turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičiaus pokytis per pastaruosius trejus mokslo metus: ⁸

2.11. lentelė Specialiųjų poreikių ugdytinių vežimas Šiaulių rajono savivaldybėje

	2022–2023 m. m.	2023–2024 m. m.	2024–2025 m. m.
maršrutiniu transportu	72	58	41
privačiu transportu	4	5	7
mokyklų transportu	41	46	51
geltonaisiais autobusais	73	68	121
Iš viso:	190	177	220
Iš jų ne į artimiausią mokyklą	62	57	86

⁷ ŠVIS duomenys

⁸ ŠVIS duomenys

Švietimo pagalba teikiama siekiant padidinti švietimo veiksmingumą. Pagalbos gavėjai – mokiniai. Pagalba ypač svarbi specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, tikslingas pagalbos užtikrinimas yra vienas iš šių mokinių ugdymo kokybės veiksnių. Svarbu atsižvelgti į individualius mokinio gebėjimus ir juos plėtoti. Sudėtinės švietimo pagalbos dalys yra psichologinė, specialioji pedagoginė, socialinė pedagoginė ir specialioji pagalba.

Pagalbą mokykloms ir mokytojams teikia psichologinės, specialiosios, socialinės pedagoginės pagalbos teikėjai, kvalifikacijos tobulinimo, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai ir kt.

Pagalbos teikėjai mokyklose yra psichologai, specialieji pedagogai, logopedai, socialiniai pedagogai, mokinio padėjėjai, judesio korekcijos specialistas.

Švietimo pagalbos poreikį mokiniui nustato mokyklos vaiko gerovės komisija. Vaiko gerovės komisijai nustačius, kad mokiniui tikslinga pritaikyti bendrąsias ugdymo programas ir įvertinti specialiuosius ugdymosi poreikius, mokyklos Vaiko gerovės komisija kreipiasi į Šiaulių r. švietimo pagalbos tarnybą (toliau –Tarnyba).

Pagalbos teikimo sistemoje Tarnybai tenka labai svarbus vaidmuo, nes ji ne tik atlieka pirminį ar pakartotinį mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą, bet ir teikia rekomendacijas dėl ugdymo programos pritaikymo, specialiųjų mokymo ir techninės pagalbos priemonių, pagalbos specialistų poreikio, aplinkos pritaikymo, konsultuoja mokyklų vaiko gerovės komisijos narius, mokytojus, tėvus (globėjus, rūpintojus), organizuoja kvalifikacijos tobulinimą įvairiais aktualiais specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo klausimais ir kt.

Siekiant išlaikyti stabilią situaciją dėl anksti iš švietimo sistemos pasitraukusių ir bendrojo ugdymo programos nebaigusių asmenų skaičiaus, svarbus veiksnys yra pagalbos, konsultacijų, nuolatinio dėmesio skyrimas mokiniams, kurie turi elgesio ar emocinių sunkumų, linę praleisti pamokas be pateisinamos priežasties.

2023 m. atlikti 428 pirminiai, pakartotiniai asmens SUP įvertinimai, pateiktos rekomendacijos tolesniam ugdymui. SUP vertinimų metu suteikta 671 švietimo pagalbos specialistų konsultacija mokiniams, tėvams (globėjams): 294 logopedo, 18 socialinio pedagogo, 152 specialiojo pedagogo, 207 psichologo. Teikiant individualią (ilgalaikę) psichologinę pagalbą suteiktos 1147 psichologo konsultacijos 241 asmeniui: 112 vaikų (875 konsultacijos), 112 tėvų (globėjų, rūpintojų) (240 konsultacijų), 17 pedagogų (32 konsultacijos). Ir toliau, didinant pagalbos gyventojams⁹ prieinamumą, Tarnybos psichologo individualios konsultacijos mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiamos Šiaulių kaimiškojoje seniūnijoje (Vijoliuose).

2024 m. atlikti 376 pirminiai, pakartotiniai asmens SUP įvertinimai, pateiktos rekomendacijos tolesniam ugdymui. SUP vertinimų metu suteikta 672 švietimo pagalbos specialistų konsultacijos vaikams, tėvams (globėjams). Iš jų – 254 logopedo, 10 socialinio pedagogo, 181 specialiojo pedagogo, 227 psichologo konsultacijos. Teikiant individualią (ilgalaikę) psichologinę pagalbą suteikta 919 psichologo konsultacijų 211 asmenų: 97 vaikams (668 konsultacijos), 105 tėvams (globėjams) (227 konsultacijos), 9 pedagogams (24 konsultacijos). Ir toliau, didinant pagalbos prieinamumą, Tarnybos psichologo individualios konsultacijos mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiamos Šiaulių kaimiškojoje seniūnijoje (Vijoliuose).

Švietimo pagalbos teikimo situacija ugdymo įstaigose

Savivaldybėje koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos labiausiai reikalingos specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems ugdytiniais. Šiaulių rajono mokyklose 2023–2025 m. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, integruotai ugdomų bendrojo ugdymo klasėse, ir specialiosiose klasėse skaičius per pastaruosius trejus metus:

2.12. lentelė Duomenys apie specialiųjų ugdymosi poreikių ugdytinius

	2023/2024 m. m. skaičius	2024/2025 m. m. skaičius	2025/2026 m. m. skaičius
Ugdytiniai, turintys nedidelių SUP	132	132	96

⁹ <https://www.srspt.eu/> Veiklos ataskaita.

Ugdytiniai, turintys vidutinių SUP	464	489	457
Ugdytiniai, turintys didelių SUP	193	201	235
Ugdytiniai, turintys labai didelių SUP	8	8	9

Mokyklų švietimo pagalbos specialistai teikia socialinę pedagoginę (socialinio pedagogo), psichologinę (psichologo), specialiąją pedagoginę (specialiojo pedagogo, logopedo, surdopedagogo, tiflopedagogo), specialiąją pagalbą (mokinio padėjėjo, gestų kalbos vertėjo, kitų pagalbą teikiančių specialistų, be kurių mokinys negalėtų dalyvauti ugdymo procese), konsultuoja vaikų tėvus ar atstovus pagal įstatymą, bendradarbiaudami su jais teikia vaikams psichologinę pagalbą, prevenciją ir ankstyvąją intervenciją, bendradarbiauja su socialiniais darbuotojais, sveikatos priežiūros įstaigomis, VTAĮT.

Tarnybos specialistai, įvertindami mokinio SUP, gali skirti visas minėtas pagalbos rūšis. Integruotai ugdomų mokinių su labai dideliais klausos ar regos sutrikimais pasitaiko retai, todėl surdopedagogų, tiflopedagogų, palydovo, skaitovo, gestų kalbos vertėjo specialistų Šiaulių rajono švietimo įstaigos neturi, esant poreikiui šių specialistų paslaugos perkamos.

Pagalbos specialistai

2023 m. duomenys dėl etatų ir pagalbos teikimo keičiasi: socialiniai pedagogai pradėjo dirbti 3 lopšeliuose-darželiuose ir Voveriškių mokykloje. Psichologas pradėjo dirbti Kuršėnų Pavenčių mokykloje-daugiafunkciame centre.

2024 m. gegužės mėn. duomenimis Šiaulių rajono savivaldybės švietimo įstaigose buvo 40,3 mokytojų padėjėjų etatų, socialinių pedagogų – 10,94 et., psichologų – 2,4 et.

2025 m. kovo mėn. duomenimis Šiaulių rajono ugdymo įstaigose buvo 22,65 logopedo etatų, 12,6 specialiojo pedagogo etatų, 11,35 socialinio pedagogo etatų, 2,9 psichologo etatų ir 58,16 mokinio padėjėjų etatų.

Trūkstamos ir nepakankama apimtimi koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos paslaugos 2021–2023 m. m.

Žemiau pateiktose lentelėse pateikiama pagalbos teikimo situacija Šiaulių rajono ugdymo įstaigose 2022–2024 m. m. Duomenys fiksuoti sausio 1 d.¹⁰ Galima pasidžiaugti, kad labai pagerėjo situacija dėl teikiamos socialinio pedagogo pagalbos, įsteigus socialinio pedagogo pareigybės ugdymo įstaigose.

2.13. lentelė Duomenys apie švietimo pagalbos poreikį 2022 m.

Eil. Nr.	Švietimo įstaiga	Neteikiama specialiojo pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama logopedo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama socialinio pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	Neteikiama mokytojo padėjėjo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	Pastabos
		IUG	PUG	1-12 kl.	IUG	PUG	1-12 kl.			
1.	Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.	Gruzdžių gimnazija	-	-	-	-	-	5	-	-	
	Gruzdžių gimnazijos Šakynos skyrius	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.	Meškuičių gimnazija	-	-	-	-	-	-	2	1	
4.	Ginkūnų S. ir Vl. Zubovų progimnazija	3	-	-	-	-	-	-	4	
5.	Kuršėnų Daugėlių progimnazija	-	-	8	-	-	-	-	-	
6.	Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	
7.	Drąsučių mokykla	-	-	-	-	-	-	25	-	Mokykloje nedirbo soc. pedagogas
8.	Dubysos aukštupio mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
9.	Bazilionų mokykla-daugiafunkcis centras	-	-	-	-	-	-	-	1	
10.	Kairių jungtinės mokyklos Kairių skyrius	-	-	-	-	-	-	-	3	

¹⁰ Švietimo pagalbos tarnybos duomenys

	Kairių jungtinės mokyklos Šilėnų skyrius	-	-	-	-	-	-	11	2	Mokykloje nedirbo soc. pedagogas
	Kairių jungtinės mokyklos Pakapės skyrius	-	0	8	-	3	13	5	1	Mokykloje nedirbo spec. ir soc. pedagogai, logopedas
11.	Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras	-	-	-	-	-	-	-	-	
12.	Raudėnų mokykla-daugiafunkcis centras	-	-	-	-	-	-	5	3	
13.	Kužių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
14.	Voveriškių mokykla	-	-	-	-	-	-	13	5	Mokykloje nedirbo soc. pedagogas
1.	Gruzdių lopšelis-darželis „Puriena“	2	3	-	-	-	-	5	-	Įstaigose nebuvo įsteigta soc. pedagogų ir spec. pedagogų pareigybių (išskyrus l. d. „Eglutė“).
2.	Kairių lopšelis-darželis „Spindulėlis“	4	-	-	2	-	-	2	2	
3.	Kuršėnų lopšelis-darželis „Eglutė“	-	-	-	-	-	-	22	13	
4.	Kuršėnų lopšelis-darželis „Nykštukas“	2	1	-	-	-	-	8	4	
5.	Kuršėnų lopšelis-darželis „Žiedelis“	10	2	-	-	-	-	13	2	
6.	Meškuičių lopšelis-darželis	3	3	-	-	-	-	9	1	
	Iš viso:	24	9	16	2	3	18	120	42	

2.14. lentelė Duomenys apie švietimo pagalbos poreikį 2023 m.

Eil. Nr.	Švietimo įstaiga	Neteikiama specialiojo pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama logopedo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Reikalinga, bet neteikiama logopedo pagalba (per mažas logopedo darbo krūvis)	Neteikiama socialinio pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	Neteikiama mokytojo padėjėjo pagalba (skirta PPT / ŠPT)
		IUG	PUG	1-12 kl.	IUG	PUG	1-12 kl.			
1.	Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija	-	-	4	-	-	-	-	-	-
2.	Gruzdių gimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Ginkūnų S. ir Vl. Zubovų progimnazija	-	-	-	-	-	-	20	-	-
4.	Kuršėnų Daugėlių progimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazija	-	-	5	-	-	4	21	-	-
6.	Dubysos aukštupio mokykla	-	-	-	-	-	3	2	-	3
7.	Kairių jungtinės mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	6
8.	Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras	-	-	-	-	-	-	7	-	2
9.	Kužių mokykla	-	-	-	-	-	-	8	-	-
10.	Meškuičių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	1
11.	Voveriškių mokykla	-	-	-	-	-	-	6	-	-
1.	Gruzdių lopšelis-darželis „Puriena“	2	2	-	-	-	-	-	5	-
2.	Kairių lopšelis-darželis „Spindulėlis“	1	-	-	-	-	-	-	2	-
3.	Kuršėnų lopšelis-darželis „Eglutė“	-	-	-	-	-	-	-	-	7
4.	Kuršėnų lopšelis-darželis „Nykštukas“	5	1	-	-	-	-	4	-	-
5.	Kuršėnų lopšelis-darželis „Žiedelis“	10	5	-	-	-	-	6	-	3
6.	Meškuičių lopšelis-darželis	3	5	-	-	-	-	3	8	-
	Iš viso:	21	13	9	-	-	7	77	15	22

2.15. lentelė Duomenys apie švietimo pagalbos poreikį 2024 m. (2024 m. rugsėjo mėn. duomenys)

Eil. Nr.	Švietimo įstaiga	Neteikiama specialiojo pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama logopedo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama socialinio pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	Neteikiama mokinio padėjėjo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	pastabos
		IUG	PUG	1-12 kl.	IUG	PUG	1-12 kl.			
1.	Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija	-	-	2	-	-	-	-	-	Nėra spec. pedagogo pareigybės

2.	Gruzdžių gimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.	Kuršėnų Daugėlių progimnazija	-	-	-	-	-	-	-	3	
4.	Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazija	-	-	11	-	-	-	-	1 (skirtas mokymas namuose)	Per mažas spec. pedagogo darbo krūvis
5.	Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras	-	-	-	-	-	-	-	2 (Raudėnų skyrius)	
6.	Dubysos aukštupio mokykla	-	-	-	-	-	3	-	3	
7.	Ginkūnų S. ir Vl. Zubovų progimnazija	4	1	-	-	-	-	-	-	Per mažas spec. pedagogo darbo krūvis
8.	Kairių jungtinė mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
9.	Kužių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
10.	Meškuičių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	1	
11.	Voveriškių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.	<i>Gruzdžių lopšelis-darželis „Puriena“</i>	4	3	-	-	-	-	8	-	Įstaigose nėra įsteigta soc. pedagogų pareigybių. Įstaigose nėra įsteigta spec. pedagogų pareigybių (išskyrus l/d „Eglutė“).
2.	<i>Kairių lopšelis-darželis „Spindulėlis“</i>	2	-	-	-	-	-	1	-	
3.	<i>Kuršėnų lopšelis-darželis „Eglutė“</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	
4.	<i>Kuršėnų lopšelis-darželis „Nykštukas“</i>	6	3	-	-	-	-	-	-	
5.	<i>Kuršėnų lopšelis-darželis „Žiedelis“</i>	12	5	-	-	-	-	-	-	
6.	<i>Meškuičių lopšelis-darželis</i>	3	2	-	-	-	-	6	-	
Iš viso:		31	14	13	-	-	3	15	10	

2.16. lentelė Duomenys apie švietimo pagalbos poreikį 2025 m. (2025 m. rugsėjo mėn. duomenys)

Eil. Nr.	Švietimo įstaiga	Neteikiama specialiojo pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama logopedo pagalba (skirta PPT / ŠPT)			Neteikiama socialinio pedagogo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	Neteikiama mokinio padėjėjo pagalba (skirta PPT / ŠPT)	Pastabos
		IUG	PUG	1-12 kl.	IUG	PUG	1-12 kl.			
1.	Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazija	-	-	5*	-	-	-	-	-	
2.	Gruzdžių gimnazija	2**	2**	-	2**	2**	-	2	-	
3.	Ginkūnų S. ir Vl. Zubovų progimnazija	-	-	-	-	-	-	-	1(atsisakė)	
4.	Kuršėnų Daugėlių progimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.	Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazija	-	-	-	-	-	-	-	-	
6.	Dubysos aukštupio mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
7.	Kairių jungtinės mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
8.	Kuršėnų Pavenčių mokykla-daugiafunkcis centras	-	-	-	-	-	-	-	-	
9.	Kužių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
10.	Meškuičių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
11.	Voveriškių mokykla	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.	<i>Gruzdžių lopšelis-darželis „Puriena“</i>	6*	3*	-	-	-	-	5*	-	
2.	<i>Kairių lopšelis-darželis „Spindulėlis“</i>	1*	-	-	-	-	-	-	-	
3.	<i>Kuršėnų lopšelis-darželis „Eglutė“</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	
4.	<i>Kuršėnų lopšelis-darželis „Nykštukas“</i>	9*	2*	-	-	-	-	-	-	
5.	<i>Kuršėnų lopšelis-darželis „Žiedelis“</i>	9*	10*	-	-	-	-	-	-	
6.	<i>Meškuičių lopšelis-darželis</i>	-	-	-	-	-	-	3*	-	
Iš viso:		27	17	5	2	2	-	10	1	

* Pagalba neteikiama, nes šiose ugdymo įstaigose nėra įsteigtos specialiojo pedagogo ir socialinio pedagogo pareigybės

** Pagalba neteikiama, nes šiuo metu ugdymo įstaigoje nedirba specialusis pedagogas ir logopedas (ieškoma, bet nėra)

6. Socialinės paslaugos ¹¹

Informacija apie 2024 m. Šiaulių rajono savivaldybėje teikiamas socialines paslaugas, paslaugų infrastruktūros analizė, išdėstymas savivaldybės teritorijoje bei kt. pateikiama Socialinių paslaugų plane, patvirtintame Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. T-161 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/e54330a0fbf111eeb884ddd8796e2c7b>

Siekiant koordinuotai teikiamų paslaugų vaikui ir šeimai veiksmingumo ir prieinamumo, labai svarbi socialinė partnerystė. Pastebėta, kad koordinuotai teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos įgalina šeimą veikti savarankiškiau ir atsakingiau.

Socialinių paslaugų tinklą Savivaldybėje sudaro stacionarias ir nestacionarias socialines paslaugas teikiančios įstaigos. Šias paslaugas teikia biudžetinės, viešosios bei uždarnosios akcinės bendrovės, nevyriausybinės organizacijos. Socialines paslaugas, teikiamas Šiaulių rajono gyventojams, koordinuoja Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

Visose 11-oje Šiaulių rajono savivaldybės seniūnijų yra teikiamos prevencinės socialinės paslaugos, bendrosios socialinės paslaugos, specialiosios socialinės paslaugos (socialinės priežiūros ir socialinės globos) paslaugos.

2023 m. Savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas teikė 72 socialiniai darbuotojai ir 91 individualios priežiūros darbuotojas, kai 2022 m. Savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas teikė 60 socialinių darbuotojų ir 69 individualios priežiūros darbuotojai. Atitinkamai socialinių darbuotojų padidėjo 16,7 proc. ir socialinių darbuotojų padėjų padidėjo 24,2 proc.

Vertinant socialinės priežiūros paslaugų infrastruktūros išvystymą miesto ir kaimo gyventojams, pastebimi skirtumai. Geriausias paslaugų prieinamumas užtikrinamas Kuršėnų miesto gyventojams.

6.1. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio (apimančio ir vaikus, ir šeimą) įvertinimas

2.16. lentelė Duomenys apie socialinės pagalbos poreikį

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ³	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis	
		Patenkintas	Nepatenkintas
1	2	3	4
1.	<i>Ilgalaikė socialinė globa</i>		
1.1.	Be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų:	126	-
1.1.1.	Institucijoje	9	-
1.1.2.	Šeimoje	90	-
1.1.3.	Šeimynoje	27	-
1.2.	Vaikams ir jaunimui su negalia	0	-
1.3.	Suaugusiems su negalia	50	-
1.4.	Senyvo amžiaus asmenims	184	-
	Socialinės rizikos suaugusiems asmenims	-	-
2.	<i>Trumpalaikė socialinė globa</i>		
2.1.	Be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų	27	-
2.1.1.	Institucijoje	2	-
2.1.2.	Šeimoje, globos centre	24	-

¹¹ Toliau apie socialines paslaugas pateikiama informacija iš Šiaulių rajono savivaldybės 2024 m. socialinių paslaugų plano, patvirtinto Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. T-161.

2.1.3.	Šeimynoje	1	-
2.2.	Suaugusiems asmenims su negalia	1	-
2.3.	Senyvo amžiaus asmenims	45	-
2.4.	Socialinę riziką patiriantiems asmenims:	0	-
2.5.	Nakvynės namuose	0	-
2.6.	Krizių centruose	0	-
2.7.	Psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose	0	-
3.	<i>Dienos socialinė globa institucijoje</i>		
3.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	27	-
3.2.	Senyvo amžiaus asmenims	0	-
3.3.	Vaikams su negalia	0	-
4.	<i>Dienos socialinė globa asmens namuose</i>		
4.1.	Vaikams su negalia	0	-
4.2.	Suaugusiems asmenims su negalia	2	-
4.3.	Senyvo amžiaus asmenims	30	-
4.4.	<i>Integrali pagalba(socialinė globa ir slauga)</i>		
4.4.1	Vaikams su negalia	2	
4.4.2.	Suaugusiems asmenims su negalia	1	
4.4.3.	Senyvo amžiaus asmenims	24	
5.	<i>Socialinė priežiūra savarankiško gyvenimo namuose, laikino apgyvendinimo įstaigose</i>		
5.1.	Senyvo amžiaus asmenims	0	-
5.2.	Socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims ir jų šeimos nariams	2	-
5.3.	Socialinių problemų turinčioms šeimoms	0	-
5.4.	Likusiems be tėvų globos vaikams (nuo 16 m.) ar sulaukusiems pilnametystės asmenims po institucinės vaiko socialinės globos (iki 21 m.)	0	-
5.5.	Kitiems asmenims ir šeimoms	0	-
5.6	Suaugusiems asmenims su negalia	18	-
6.	<i>Pagalba į namus</i>		
6.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	44	-
6.2.	Senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms	204	18
6.3.	Vaikams su negalia	0	-
7.	<i>Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas dienos centruose</i>		
7.1.	Vaikų, kuriems teikiama socialinė priežiūra, skaičius / Socialinę riziką patiriantys vaikai ir jų šeimos	180	-
7.2.	Socialinių problemų turinčios šeimos	-	-
7.3.	Suaugusiems asmenims su negalia	0	-
8.	<i>Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose</i>		
8.1.	Socialinę riziką patiriantys vaikai / jų šeimos	477/301	-
8.2.	Socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims	0	-
8.3	Vaikų / šeimų, kurioms skirta KTP skaičius	46	-
9.	<i>Laikinas apnakvindinimas</i>		
9.1.	Socialinę riziką patiriantys suaugę ir senyvo amžiaus asmenys	5	-
10.	<i>Kitos socialinės priežiūros paslaugos</i>		
10.1.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (vaikams, šeimoms su apgyvendinimu)	17	-
10.1.1	Psichologinės (psichosocialinės paslaugos)	6	-

10.1.2	Palydėjimo paslauga jaunuoliams	10	
10.2.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose	13	-
10.3.	Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, vaikų skaičius	96/142	-
10.4.	Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių rajone	910	-
11.	Bendrosios socialinės paslaugos		
11.1.	Maitinimo organizavimas	0	-
11.2.	Transporto paslaugos	1007	-
11.3.	Sociokultūrinės paslaugos	400	-
11.4.	Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	0	-

6.2. Socialinių paslaugų infrastruktūra seniūnijų teritorijose

Siekama, kad Šiaulių rajono savivaldybėje paslaugų valdymas, skyrimas bei teikimas būtų organizuojamas užtikrinant šių paslaugų prieinamumą asmenims (šeimoms) kuo arčiau jų gyvenamosios vietos. Seniūnijose yra teikiamos prevencinės socialinės paslaugos, bendrosios socialinės paslaugos, specialiosios socialinės paslaugos (socialinės priežiūros ir socialinės globos) paslaugos.

2.17. lentelė Duomenys apie paslaugų teikimą seniūnijų teritorijose

Seniūnija	Socialines paslaugas teikiančios įstaigos pavadinimas
Bubių	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ Aukštelkės neformaliojo ugdymo akademijos VDC
Ginkūnų	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, Asociacija Lietuvos krikščioniškojo fondo VDC, VšĮ Globos ir slaugos centras „Sidabražolė“
Gruzdžių	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ „Drauge linksmiau“ VDC, Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras
Kairių	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ Globos ir slaugos centras „Sidabražolė“
Kuršėnų miesto	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, asociacija Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras, Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Šiaulių skyriaus VDC, VšĮ „Eterna Vita“ VDC, VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“, VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys, VšĮ Globos ir slaugos centras „Sidabražolė“, Atviras darbas su jaunimu, Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras
Kuršėnų kaimiškoji	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ „Ventos slėnis“, UAB „Kitada“ Varputėnų globos namai, VšĮ Globos ir slaugos centras „Sidabražolė“, VšĮ „Saulės vaikai“, VšĮ „Edukaciniai projektai“
Kužių	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, UAB „Kitada“ Verbūnų globos namai, UAB „Kitada“ Savarankiški gyvenimo namai, Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras
Meškuičių	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys, Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras
Raudėnų	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ „Drauge linksmiau“ VDC, VšĮ Globos ir slaugos centro „Sidabražolė“ Dirvonėnų globos namai
Šiaulių kaimiškoji	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, VšĮ Aukštelkės neformaliojo ugdymo akademijos VDC, Aukštelkės socialinės globos namai, VšĮ Senolių namai, VšĮ Globos ir slaugos centras „Sidabražolė“
Šakynos	Kuršėnų šeimos namai, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras

6.3. Išskirtinai – apie Prevencines socialines paslaugas

Prevencinės socialinės paslaugos orientuotos į asmens (šeimos), patyrusio (-ios) sunkumų, gebėjimų savarankiškai spręsti iškilusias problemas stiprinimą, siekiant ateityje išvengti galimų didesnių socialinių problemų ar socialinės rizikos.

Nuo 2023 m. kovo 1 d. Savivaldybės socialinių paslaugų centras paskirtas vykdyti bendruomeninių šeimos namų funkcijas, organizuoti, o prireikus ir teikti kompleksines paslaugas šeimai Šiaulių rajono savivaldybėje. Savivaldybės socialinių paslaugų centras, įgyvendindamas projektą „Kompleksinės paslaugos (KOPA)“, nuo 2023 m. birželio 1 d. pradėjo organizuoti ir teikti individualias psichologo ir socialinio darbuotojo konsultacijas, grupines konsultacijas, savitarpio pagalbos grupes, socialinių įgūdžių grupes vaikams ir paaugliams,

tėvystės mokymų ugdymo programas, šeimos mediacijos paslaugas, šeimos konsultavimo asmens (šeimos) namuose, pavėžėjimo ir vaikų priežiūros paslaugas. Šiaulių rajono savivaldybėje kol kas nėra populiari vaikų priežiūros paslauga. Paslaugų centras bendradarbiaudamas su rajono ugdymo įstaigų, seniūnijų, bibliotekų, bendruomenių atstovais planavo ir organizavo seniūnijoje gyvenančių šeimų švietimą, prevencines priemones.

Bendruomeniniai šeimos namai informuoja bendruomenę apie teikiamas kompleksines paslaugas šeimai, skelbia informaciją apie vykdomą veiklą savo interneto svetainėje, informuoja tikslines grupes apie kitas aktualias savivaldybės teritorijoje teikiamas socialines paslaugas, vykdomas programas ir (ar) kitą socialinę paramą. Nuo 2023 m. birželio 1 d. taikytas mobilus paslaugų teikimo modelis, užtikrinant kompleksinių paslaugų gavimą kuo arčiau gyvenamosios vietos. Nuo 2023 m. birželio 1 d. iki dabar Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras aktyviai teikė įvairias socialines paslaugas rajono gyventojams. Per šį laikotarpį suteikta 112 individualių konsultacijų, kurioms skirta 670 valandų, 255 asmenims organizuotos grupinės konsultacijos (2171 valanda), 210 asmenų dalyvavo savitarpio pagalbos grupėse (2824 valandos), 251 asmeniui suteiktos socialinių įgūdžių ugdymo paslaugos vaikams ir paaugliams (2277 valandos), 158 asmenims surengti tėvystės įgūdžių mokymai (1519,5 valandos), 11 asmenų suteikta šeimos mediacijos paslauga (37,5 valandos), o 6 asmenims – šeimos konsultavimas asmens (šeimos) namuose (18 valandų).

Vienuolikoje Šiaulių rajono seniūnijų veikia tarpinstitucinės grupės. Grupių veiklos tikslas – aktyviai analizuoti seniūnijoje esamą vaiko teisių apsaugos situaciją, telkti bendram darbui su vaiku ir šeima seniūnijoje veikiančias institucijas, organizacijas, skatinti seniūnijoje gyvenančius tėvus tinkamai rūpintis vaikų saugumu, priežiūra, auklėjimu. Grupės, bendradarbiaudamos su bendruomene, seniūnaičiais, aptaria, planuoja ir organizuoja seniūnijoje gyvenančių šeimų švietimą, prevencines priemones, renginius, šventes.

2024 m. balandžio 25 d. su asociacija Atviru Šiaulių rajono jaunimo centru pratęsta Pagalbos vaikams (šeimoms), darantiems teisėtvarkos pažeidimus, nelankantiems mokyklos, turintiems priklausomybę, koordinavimo paslaugų sutartis. Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras teikia inovatyvias paslaugas paaugliams – sukurta saugi ir patraukli erdvė mokytis grupėje per patyrimą (įrengta patyriminio ugdymo bazė). Paslauga „10 lengvų žingsnių“ – intensyvi, lanksti ir saugi pagalba paaugliui, kartu teikiant mokymus ir pagalbą specialistams ir įstatyminiams atstovams. Darbas prasideda nuo giluminės atvejo analizės, pasitelkiant psichoterapeutą bei kitus reikalingus specialistus. Stengiamasi išsiaiškinti ir suprasti vaiko patirtį, požiūrį, poreikius. Tokiu būdu pagalbos teikimas netampa dar viena trauma ir taip jau gausybę trauminių patirčių turinčiam vaikui. Daugiausia dėmesio skiriama vaiko stiprybių išaiškinimui ir jauno žmogaus stiprybių auginimui. Taikomi įvairūs darbo metodai (pvz. individualūs užsiėmimai, konsultacijos, organizuojama

savanorystė „Letenėlėje“, pagalbos grupėse, renginiuose, patyriminiai mokymai, kelionės, edukacijos ir kt.), atsižvelgiant į vaiko probleminio elgesio priežastis, vaiko poreikius. Šių paslaugų atsiradimas ženkliai pagerino anksčiau teiktą pagalbą vaikams ir šeimoms bei yra gera prevencinė priemonė užkardant nepilnamečių nusikalstamą veiklą.

Kuršėnų mieste teikiama atvirojo darbo su jaunimu paslauga. 2024 metais atvirojo darbo su jaunimu paslaugos buvo teikiamos visus metus (įskaitant ir vasaros laikotarpį), kasdien po 4 val. (15-19 val.). Centre dirbo 2 jaunimo darbuotojai atvirajam darbui ir 2 jaunimo darbuotojai individualiam darbui. Centre lankėsi 228 jaunuoliai iš kurių du trečdaliai mažiau galimybių turinčių jaunuolių. Suorganizuotos 448 psichoterapeuto konsultacijos paaugliams, jų tėvams ir specialistams dirbantiems su paaugliais. Atvirojo darbo su jaunimu tikslas – ugdyti asmenines ir socialines jaunimo kompetencijas, siekiant padėti jaunimui aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jaunimo gyvenimo pokyčius. Jaunimo darbuotojai, dirbdami su jaunais žmonėmis, ugdo socialinius įgūdžius, suteikia erdvę jaunam žmogui individualiai augti, skatina jį prisiimti atsakomybę įvairiose situacijose (pavyzdžiui, įsitraukiant į veiklas, savanoriaujant ir pan.); užtikrina sąlygas jaunimui socializuotis, vykdo pirminę tabako, alkoholio, kitų psichotropinių medžiagų vartojimo, nusikalstamumo prevenciją; padeda jam spręsti problemas; įtraukia į veiklas socialinę atskirtį patiriančius ir mažiau galimybių turinčius jaunos žmones.

Mobilusis darbas su jaunimu vykdomas Gruzdžiuose, Meškuičiuose, Bazilionuose, Kužiuose, Šakynoje. Per 2024 metus suorganizuoti 180 išvykimų, kuriuose dalyvavo 101 jaunuolių, iš jų net 82 tapo nuolatinais susitikimų dalyviais. Individualus darbas buvo vykdomas su 33 jaunuoliais, kuriems reikėjo papildomo palaikymo ir dėmesio. Mobiliojo darbo su jaunimu tikslas – atsižvelgiant į individualius atitinkamoje teritorijoje gyvenančio jaunimo poreikius, užtikrinti turiningą jo laisvalaikį, ugdymą (-si) ir socialinę integraciją, įgalinti jį aktyviai veikti savo gyvenamojoje teritorijoje. Į kaimiškąją vietovę atvykstantys mobilūs jaunimo darbuotojai sudaro sąlygas kurti saugią, atvirą, neformalią, neįpareigojančią aplinką, kurioje jaunas žmogus gali būti su draugais, bendrauti su bendraamžiais; padeda jaunimui įsitraukti į arčiausiai jo esančią darbo su jaunimu infrastruktūrą, savanorišką veiklą ir jaunimo organizacijų veiklą; sudaro sąlygas jaunam žmogui įsitraukti į bendruomenės veiklas, skatinant jauno žmogaus ir bendruomenės tarpusavio pasitikėjimą; ugdo socialinius jaunimo įgūdžius; konsultuoja jaunimą arba tarpininkauja tarp įvairių organizacijų, institucijų ir fizinių asmenų įvairiose gyvenimo situacijose; supažindina jaunimą su pozityviomis laisvalaikio leidimo veiklomis, mokymosi galimybėmis per išvykstamąsias veiklas.

7. Sveikatos priežiūros paslaugos

Optimaliai funkcionuojanti vaikų sveikatos priežiūros paslaugų sistema padeda užtikrinti efektyvią vaikų ligų diagnostiką, gydymą bei paslaugų kokybę. Vaikas nėra mažas suaugusysis. Atsižvelgiant į vaiko amžių, vystymąsi, jo sveikatos priežiūrai būtinos specifinės priemonės ir sveikatos sistemos išteklių. Vaikų sveikatos priežiūros poreikiai yra pakitę. Vertinant vaikų ligotumą, išskiriamos penkios dažniausios vaikų ligų / būklių grupės: **kvėpavimo sistemos, virškinimo bei akies ir jos priedinių organų ligos; simptomai, požymiai ir nenormalūs klinikiniai bei laboratoriniai radiniai, neklasifikuojami kitur; sužalojimai, apsinuodijimai ir tam tikri išorinių poveikių padariniai.**

Pirminė sveikatos priežiūra¹²

Pirminė sveikatos priežiūra yra savarankiškoji savivaldybės funkcija.

Šiaulių rajono savivaldybėje gyventojų sveikata rūpinasi sveikatos priežiūros įstaigos: VšĮ Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centras, Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ir UAB „Jūsų medicinos namai“. VšĮ Šiaulių rajono savivaldybės sveikatos centras (toliau – SC)

¹² Savivaldybės strateginis veiklos planas 2023-2025 metams

teikia pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas: šeimos medicina, psichikos sveikatos priežiūra, bendrosios praktikos slauga, akušerio praktika, bendruomenės slauga, psichikos sveikatos slauga, ambulatorinės slaugos paslaugos namuose, odontologija pirminio ir antrinio lygio, burnos higienisto paslaugos. Pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia šiuose padaliniuose: Naisių, Pakapės, Micaičių, Žarėnų, Kurtuvėnų, Bridų, Gilvyčių, Aukštelkės, Verbūnų, Bazilionų, Drąsučių medicinos punktuose; Meškuičių, Šakynos, Kužių, Bubių, Gruzdžių, Ginkūnų, Kairių ambulatorijose; Daugėlių šeimos gydytojo kabinete. Taip pat SC priklauso Socialinės globos padaliniai Meškuičiuose ir Kuršėnuose, kurie teikia ilgalaikę ir trumpalaikę socialinę globą. Gruzdžių ambulatorija teikia pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas: šeimos gydytojo, pirminio ir antrinio lygio odontologinės priežiūros (pagalbos) ir burnos priežiūros, kineziterapijos, masažo ir pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros medicinos – paliatyviosios pagalbos paslaugas ir slaugos paslaugas namuose. Kuršėnuose esanti privati klinika „Medicinos namai“ teikia šeimos medicinos, odontologijos, gydytojų specialistų konsultacijas.

SC padalinys – teikia pirminio ir antrinio lygio ambulatorines ir pirminio lygio stacionarines sveikatos priežiūros paslaugas Šiaulių rajono gyventojams įstaigos licencija apibrėžtose srityse: slaugos ir palaikomojo gydymo, paliatyviosios pagalbos, antrinio lygio ambulatorines ir specializuotas ambulatorines gydytojų specialistų paslaugas.

Gruzdžių ambulatorija kartu su partneriu – Šiaulių rajono savivaldybės administracija – siekdama sumažinti nepageidaujamas gimdymo pasekmes, socialinę atskirtį, vaikų nepriežiūrą bei išnaudojimą, 2024 m. balandžio 30 d. įgyvendino 2,5 metų vykdytą projektą „Šeimų lankymo, teikiant ankstyvosios intervencijos paslaugas, modelio įdiegimas Šiaulių rajone“. Po projekto, nuo 2024-05-01, specialisto teikiamos paslaugos pervardintos į „ambulatorinės slaugos ir akušerijos ankstyvosios intervencijos paslaugos šeimai“, tas specialistas įdarbintas šeimos gydytojo komandoje ir teikia ankstyvosios intervencijos paslaugas besilaukiančioms mamoms nėštumo metu, pagimdžius ir iki kol vaikai sulauks 2 metų amžiaus. Šeimų lankymo specialistas prioritetine tvarka šias paslaugas teikia Šiaulių rajono kaimiškų vietovių gyventojams ir socialinės rizikos šeimoms. Paslaugos padeda moterims ugdyti ir stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti savo ir savo vaiko socialines problemas, atkurti socialinius ryšius su visuomene, skatinti atsakingą vaiko priežiūrą, šeimoms suteikiama informacija apie vaikų vystymąsi, tėvams – vaikų santykius ir jų plėtojimą. Ankstyvosios intervencijos paslaugos rajone teikiamos remiantis trimis sritimis:

- Priežiūros teikimas (Mano sveikata; Mano vaikas);
- Sprendimų priėmimas ir palaikymas (Rūpinimasis vaiku);
- Socialiniai ir bendruomenės ištekliai (Mano šeima ir draugai; Mano namai).

Šeimų lankymo specialistas teikia paslaugas 25 šeimoms.

SC 2024–2026 metais dalyvauja projektuose: „Ambulatorinės slaugos paslaugų namuose mobilios komandos Šiaulių rajone aprūpinimas įranga“, „Sveikatos priežiūros specialistų rengimas, pritraukimas Vidurio ir Vakarų Lietuvos Regionas“, „Gydytojo kardiologo ir slaugytojo konsultacijos asmenims, sergantiems širdies nepakankamumu, paslaugų prieinamumo gerinimas“, „Sveikatos centro sudėtyje teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros modernizavimas Šiaulių rajone“, „Sveikatos centrų veiklos modelio diegimas“.

Visuomenės sveikatos priežiūrą rajono teritorijoje vykdo Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras).

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą ir organizuoti profilaktinę veiklą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas bei vykdyti – valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigoje ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio

ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną. Biuro vykdytos veiklos per pastaruosius trejus metus :¹³

2.18. lentelė Duomenys apie paslaugų teikimą

Paslaugos	Gavėjai	2023 m.	2024 m.	2025 m. I pusm.
Ankstyvosios intervencijos programa	Jaunuoliai, nuo 12 iki 18 m. amžiaus, nereguliariai vartojantys alkoholį ir kitas psichoaktyvias medžiagas (išskyrus tabaką), kurie dar nėra priklausomi.	38	44	-
Savižudybių prevencijos mokymai	Asmenys nuo 16 metų amžiaus. Mokymų trukmė – ne mažiau kaip 3 valandos. Bent 40 proc. laiko yra skiriama praktinių situacijų modeliavimui ir praktiniams įgūdžiams formuoti ir tobulinti. Mokymų grupės maksimalus dydis – 30 dalyvių.	59	98	38
Priklausomybių konsultantų paslaugos asmenims nuo 18 metų	Šiaulių r. gyventojai, kurie kenčia patys ar kurių šeimos nariai kenčia dėl priklausomybės nuo alkoholio. Konsultacijos vyksta Šiaulių rajone.	290	379	-
Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimas (grupėms)	Šiaulių r. bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojams (mokytojams, mokytojų padėjėjams, socialiniams pedagogams, specialiesiems pedagogams, psichologams, psichologų asistentams, logopedams, tiflopedagogams, surdopedagogams, visuomenės sveikatos specialistams, mokyklos administracijos darbuotojams). Trukmė – 40 val. Grupė ne mažiau nei 8 ir ne daugiau nei 12 darbuotojų.	17	12	-
Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo savivaldybės organizavimas. Psichologinės gerovės paslaugos (vienetai)	Individualios psichologo konsultacijos vaikams ir suaugusiems (vaikams iki 16 metų imtinai būtinas rašytinis vieno iš jo tėvų ar globėjų sutikimas). Vienam asmeniui teikiamos ne daugiau kaip 6-8 individualios konsultacijos. Teikiant individualias konsultacijas vaikams, kai 8 konsultacijų neužtenka dėl poreikio teikti konsultacijas ir tėvams (globėjams, šeimai) ir (ar) prireikus stiprinti pasitikėjimo ryšį su vaiku siekiant terapinio poveikio, galima suteikti iki 4 konsultacijų papildomai. Grupinės psichologo konsultacijos. Grupėje negali būti daugiau kaip 12 asmenų, bendra vienos grupės praktinių užsiėmimų trukmė negali būti trumpesnė kaip 6 valandos. Individualios emocinės gerovės konsultanto konsultacijos asmenims, nuo 18 metų, susiduriantiems su emociniais ir psichologiniais sunkumais.	1705	3500	-
Savižudybių	Tikslingai planuojant ir vykdant savižudybių	-	-	

¹³ Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro pateikta informacija

prevencijos, intervencijos ir postvencijos paslaugų koordinavimas	prevenciją savivaldybėse 2025 m. Šiaulių rajono savivaldybėje buvo patvirtinta savižudybių prevencijos koordinatoriaus pareigybė.			
Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas ir skatinimas	Asmenų, dalyvavusių sveikos mitybos įgūdžių formavimo ir skatinimo užsiėmimuose, skaičius	141	323	117
Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse	Asmenų, dalyvavusių traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimo užsiėmimuose, skaičius	252	499	135
Programa, skirta širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto (ŠLKCD) prevencijai	Asmenų, baigusių sveikatos stiprinimo programą, skaičius	20	37	23
Gyventojų (iki 64 m. amžiaus) fizinio aktyvumo skatinimas	Asmenų, 18–64 m. amžiaus, dalyvavusių reguliariuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius (skaičiavimo metodika keitėsi nuo 2022 m.)	340	339	-
Vyresnio amžiaus žmonių (65 metų ir daugiau) fizinio aktyvumo skatinimas	Vyresnio amžiaus asmenų, dalyvavusių reguliariuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius	123	169	-
Burnos higienos užsiėmimų organizavimas mokiniams	Mokinių, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius	2636	2936	1581
Burnos higienos užsiėmimų organizavimas gyventojams	Asmenų, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius			152
Užkrečiamųjų ligų prevencijos skatinimas ir supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas mokiniams	Mokinių, dalyvavusių užsiėmimuose, skaičius	2604	2721	1474
Užkrečiamųjų ligų prevencijos	Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose apie mikroorganizmų atsparumą, skaičius	147	301	130

skatinimas ir supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas				
--	--	--	--	--

Vienas iš pagrindinių veiksnių, darančių įtaką vaikų sveikatai, yra gyvensena. Svarbu, kad ji būtų sveika ir kuo labiau orientuota į vaikų visapusišką augimą bei vystymąsi. Nuo mažų dienų suformuotas teisingas požiūris į sveikatą, kasdienė vaiko elgsena, emocijos bei įsitikinimai veikia kaip prevencinė priemonė, padedanti išvengti daugelio sutrikimų įvairiuose vaiko augimo ir vystymosi etapuose, daro įtaką sveikesniam gyvenimo būdo pasirinkimui. Gyvensenos sąvoka apima savo sveikatos vertinimą, sveiką elgseną (fizinis aktyvumas, mitybos įpročiai, burnos higiena) ir rizikingą elgseną (tabako gaminių, elektroninių cigarečių, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimas, atšvaitų nesegėjimas tamsiu paros metu, saugos diržų nenaudojimas automobilyje, patyčios). Apskritai visuomenės sveikatos ir gyvensenos stebėseną svarbi vertinant sveikatos politiką, sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos programų efektyvumą.

Svarbu paminėti, kad sveika gyvensena apima ne tik fizinę, bet ir emocinę bei psichinę sveikatą. Vaiko gebėjimas tvarkytis su stresu, patiriamomis emocijomis, patyčiomis ar kitais sunkumais tiesiogiai susijęs su savijauta, pasitikėjimu savimi ir ateities gyvenimo kokybe. Todėl psichikos sveikatos stiprinimas yra neatsiejama sveikos gyvensenos dalis, o viena iš jautriausių sričių, kuriai reikalingas ypatingas dėmesys, yra savižudybių prevencija.

Savižudybių prevencija

Siekiant koordinuotos savižudybių prevencijos, Biure dirba savižudybių prevencijos koordinatorius. Savižudybių prevencijos koordinatorius yra asmuo, atsakingas už savižudybių prevencijos koordinavimą savivaldybėje, reagavimo į savižudybės grėsmę algoritmo inicijavimą, įgyvendinimą, stebėseną ir tobulinimą. Koordinatoriaus pareigybė yra svarbi naujovė, galinti prisidėti prie pokyčių savivaldybės savižudybių prevencijos srityje.

Nacionalinė savižudybių prevencijos interneto svetainė www.tuesi.lt. Svetainė yra skirta savižudybės krizę išgyvenančiam žmogui, jo artimiesiems ir profesionalią pagalbą teikiantiems specialistams. Informacija svetainėje pateikiama atsižvelgiant į specifinius kiekvienos tikslinės grupės poreikius:

- *savižudybės krizę patiriančiam asmeniui* suteikiama galimybė pasirinkti pagalbos teikėjų pagal konkrečią savivaldybę ir pagalbos būdą (gyvai, telefonu, el. paštu ir kt.);
- *norintieji padėti* išgyvenantiems savižudybės krizę šioje svetainėje sužinos apie rizikos ženklus, priežastis ir mitus apie savižudybes, ras patarimų, kaip tinkamai suteikti pagalbą;
- *žiniasklaidos atstovams, sveikatos priežiūros ir kitų sričių specialistams* pateikiamos nuorodos į informacinius ir mokomuosius leidinius. Svetainėje taip pat publikuojamos savižudybės krizę išgyvenusiųjų istorijos.

8. Koordinuotai teikiamų paslaugų savivaldybėje įgyvendinimo rezultatų apžvalga

Koordinuotai teikiamos paslaugos vaikams ir šeimoms savivaldybėje teikiamos jas individualizuojant, ieškant įvairių veiksmingų priemonių ir formų. Jas teikia Šiaulių rajono savivaldybės institucijos bei nedidele dalimi – nevyriausybiniis sektorius. Pagrindiniai veiklos tikslai, kurių siekiama – kryptingesnis tarpinstitucinės veiklos bendradarbiavimas ir koordinavimas, informacijos prieinamumo visuomenei didinimas, vaikų /šeimų socialinių ryšių gerinimas,

sunkumus patiriančių šeimų integracijos į visuomenę galimybių didinimas, nusikalstamumo mažinimas.

Gerinamos sąlygos suteikti vaikui ir jo šeimai kvalifikuotą pedagoginę, socialinę, psichologinę, sveikatos, specialiąją pedagoginę, specialiąją, švietėjišką pagalbą. Sistemingai paslaugų vaikui ir šeimai veiksmingumą analizuoti trukdo standartizuotų stebėsenos rodiklių ir stebėsenos tvarkos aprašo nebuvimas. Situacija analizuojama iš Savivaldybės Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose nagrinėjamų situacijų, ugdymo įstaigų pateikiamos informacijos. Siekiant kryptingiau koordinuoti visų savivaldybės institucijų veiksmus, sudarant sąlygas vaiko ir šeimos gerovei, suformuota ir įteisinta Savivaldybės tarpinstitucinė grupė bei tarpinstitucinės grupės seniūnijose. Atsižvelgiant į savivaldybės strategines veiklos kryptis ir aktualias problemas, kviečiami tarpinstituciniai pasitarimai. Įkurtos seniūnijų tarpinstitucinės grupės skatinamos aktyviai prisidėti prie esamų paslaugų analizės ir stebėsenos bei inicijuoti reikiamų paslaugų plėtrą.

Savivaldybėje teikiamos paslaugos vaikui ir šeimai tik iš dalies atitinka poreikį. Tačiau galima džiaugtis įvykusiais pokyčiais dėl psichologo, psichoterapeuto ir psichiatro paslaugų teikimo. Pasirinkus mobilų psichologo paslaugų organizavimą bei atsiradus Vaikų ir paauglių psichiatrai Kuršėnuose, psichoterapeutui (mobili paslauga), pagerėjo šių paslaugų prieinamumas ir padidėjo gavėjų imtis. Išlieka problema priklausomybių specialisto (nepilnamečiams) paslaugų trūkumas. Pastebima, kad įstatyminiai vaiko atstovai dažnu atveju vengia naudotis net esamomis paslaugomis, todėl ir toliau būtinas aktyvus jų švietimas minėtu klausimu, įsisenėjusio požiūrio į sunkumus turinčius vaikus ir pagalbą jiems keitimas. Aktualiausias tikslingai koordinuotai teikiamų paslaugų teikimas tikslinėms grupėms: socialinę riziką patiriančioms šeimoms, turintiems specialiųjų poreikių vaikams ir suaugusiems, tėvų globos netekusiems vaikams, vaikus globojančioms šeimoms, delinkventinio elgesio vaikams ir jaunimui. Opi problema išlieka neformaliojo ugdymo užsiėmimų lankymas atokiose kaimiškose vietovėse gyvenantiems vaikams dėl netinkamai organizuojamo ugdytinių vežimo laiko (mokykliniai autobusai į namus ugdytinius išveža apie 15.00 val., o maršrutiniai autobusai nevažiuoja dėl labai mažo keleivių srauto). Dienos socialinė priežiūra Vaikų dienos centruose reikalinga ir vyresnio amžiaus vaikams, nei dabar teikiama. Visose seniūnijose būtina įkurti erdves ir plėsti užimtumą jaunimui.

Į socialinių paslaugų teikimą buvo įtrauktos nevyriausybinės organizacijos, kurių teikiamas paslaugas Savivaldybė finansavo per Socialinių paslaugų, Neįgaliųjų socialinės integracijos programas. Pagal šias programas teiktos sociokultūrinės paslaugos, kompleksinės paslaugos rajono neįgaliesiems, vaikams ir jaunimui, delinkventinio elgesio jaunuoliams ir jų šeimoms. Pažymėtina, jog nevyriausybinių organizacijų iniciatyvos teikiant paslaugas kaimiškose rajono vietovėse dar labai trūksta.

Šiaulių rajono savivaldybėje nuo 2017 m. kovo mėn. įgyvendinamas projektas „Kompleksiškai teikiamos paslaugos šeimoms Šiaulių rajono savivaldybėje“. Projektas tęsiamas su pertraukomis, kadangi iš paslaugų teikimo pasitraukė du teikėjai. 2023 m. Bendruomeninių šeimos namų veikla atnaujinta.

Be paslaugų šeimai teikimo organizavimo, koordinavimo, informavimo ir konsultavimo buvo teikiamos psichosocialinės pagalbos šeimai, šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės, vaikų priežiūros, asmeninio asistento paslaugos. Paslaugos teikiamos šeimoms, kurios pačios kreipiasi dėl pagalbos, taip pat siūlomos sunkumus patiriančioms šeimoms, atsižvelgiant į Savivaldybės administracijos, bendrojo lavinimo mokyklų, ikimokyklinių ugdymo įstaigų, vaiko teisių apsaugos specialistų ar švietimo pagalbos tarnybos pateiktą informaciją.

Lyginant 2020–2024 m. bei 2025 m. (I pusmetis), Šiaulių rajono savivaldybėje buvo išlaikytos ir išplėtos koordinuotai teikiamų paslaugų apimtys, Savivaldybė koordinuotai teikiamas paslaugas stengiasi organizuoti atsižvelgdama į gyventojų poreikius ir socialinį kontekstą.

2025 m. pradėjus įgyvendinti projektą „TILTA į vaiko sėkmę“, kaimo ir mažų miestelių gyventojai turi daugiau galimybių gauti reikiamas koordinuotai teikiama paslaugas, nes šiose vietovėse trūkumas sprendžiamas pasirinkus paslaugų teikimo mobilumo modelį ir paslaugų gavėjų vežimo organizavimą į paslaugas teikiančias vietas. Plečiama paslaugų įvairovė, užtikrinant vaikams jų poreikius atitinkančių paslaugų ir terapijos gavimą (pav. psichoterapijos, meno

terapijos, Neurografikos terapijos, miško terapijos, hipoterapijos, dramos terapijos, kineziterapijos, ergoterapijos ir kt. paslaugos).

III SKYRIUS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ 2024–2026 M. PLANAS				
Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingas už įgyvendinimą	Terminas	Prognozuojamas rezultatas
1	2	3	4	5
1. Tikslas – plėtoti ir užtikrinti koordinuotai teikiamos pagalbos prieinamumą ir kokybę vaikams nuo gimimo iki 18 m. (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių iki 21 metų) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams)				
1.1. Plėtoti ir užtikrinti koordinuotos pagalbos teikimą ir jos prieinamumą šeimai ir vaikui	1.1.1. Koordinuotai teikiamų paslaugų poreikio ir paslaugų prieinamumo analizė rajone, numatomos priemonės plėtrai	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius Tarpinstitucinė grupė Seniūnijų tarpinstitucinės grupės	Kasmet, iki spalio 31 d. įvertinama situacija	Esant poreikiui, papildomas priemonių planas.
	1.1.2. Gavus prašymą dėl KTP, vertinti, surinkti papildomus dokumentus, svarstyti VGK, organizuoti koordinuotos pagalbos paslaugų teikimą	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius Vaiko gerovės komisija	Pagal poreikį	Organizuotas paslaugų teikimas, esant būtinumui, paskirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas, MPP ar VPP.
	1.1.3. Steigti papildomas priešmokyklinio ar ikimokyklinio ugdymo grupes švietimo įstaigose nustatius vietų trūkumą	Švietimo ir sporto skyrius Švietimo paslaugų centras	Pagal poreikį	Pagerės ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumas.
	1.1.4. Sprendžiamos ugdytinių iš nutolusių kaimo vietovių (daugiau nei 3 km) galimybės lankyti neformaliojo ugdymo užsiėmimus ir gauti pedagoginę psichologinę pagalbą	Savivaldybė Švietimo ir sporto skyrius Švietimo paslaugų centras Ugdymo įstaigos BŠN	Pagal poreikį	Organizuojamas vaikų vežimas, sudaryta galimybė lankyti neformalaus ugdymo užsiėmimus, gauti pedagoginę psichologinę pagalbą.
	1.1.5. Renkama informacija apie neugdomus vaikus pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	Švietimo ir sporto skyrius Socialinių paslaugų centras Seniūnijų seniūnai		Duomenys bus panaudoti vertinant koordinuotos pagalbos poreikį bei plėtrą rajono seniūnijose.
	1.1.6. Renkama informacija apie specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus, tarp jų – vaikus, turinčius emocijų ir (ar) elgesio sutrikimų	Švietimo ir sporto skyrius Švietimo pagalbos tarnyba	Kasmet, iki rugsėjo 30 d.	Duomenys bus naudojami įvertinant koordinuotos pagalbos poreikį.
	1.1.7. Informavimo ir konsultavimo apie socialinę, sveikatos, švietimo pagalbą	Visų sričių savivaldybės įstaigų specialistai, NVO		Suteikiama informacija apie socialinę, sveikatos, švietimo ar kitą

	didinimas	Viešosios įstaigos Seniūnijų specialistai		priklausančią pagalbą bei suteikiama konsultacija, padedanti surasti problemos sprendimo būdus.
2. Tikslas – didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą				
2.1.Specialioji pedagoginė pagalba	2.1.1. Pagal poreikį didinamas logopedų etatų skaičius pagalbos teikimui ugdymo įstaigoje arba vežant į ŠPT, arba teikiant mobilies paslaugas	Švietimo ir sporto skyrius Švietimo paslaugų centras Švietimo pagalbos tarnyba	Pagal poreikį	Padedama įveikti sunkumus, kylančius dėl turimos negalios ar sutrikimų.
	2.2.2.Steigiami specialiojo pedagogo etatai ikimokyklinio ugdymo įstaigose, užtikrinamas pagalbos teikimas ugdymo įstaigoje	Savivaldybės taryba Švietimo ir sporto skyrius Švietimo pagalbos tarnyba	Pagal poreikį	Padedama įveikti sunkumus, kylančius dėl turimos negalios ar sutrikimų.
2.2.Specialioji pagalba	2.2.1. Paslaugos teikiamos mokiniui ar (ir) mokinių grupei, padedant atlikti su ugdymu, savitarna, savitvarka, maitinimusi, judėjimu, tinkamai naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis, taip pat padėti skaityti ir kt. Užtikrinamas skirtos specialiosios pagalbos (mokytojo padėjėjo) teikimas.	Savivaldybės taryba Švietimo ir sporto skyrius Švietimo pagalbos tarnyba	Pagal poreikį	Vaikai, turintys negalią gali dalyvauti ugdyme kartu su bendraamžiais. Įstatyminiai atstovai įgalinti įgyvendinti vaiko teisę į mokslą. Šalinamos priežastys, dėl kurių vaikas negali ar vengia lankyti mokyklą.
2.3. Socialinė pedagoginė pagalba	2.3.1. Užtikrinamas vaiko saugumas mokykloje: šalinamos priežastys, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugrąžinami į mokyklą ją palikę vaikai.	Švietimo ir sporto skyrius Švietimo pagalbos tarnyba Ugdymo įstaigos	Pagal poreikį	Sumažintas ugdytinių, nelankančių švietimo įstaigos, skaičius, pašalintos priežastys, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti.
3. Tikslas – tobulinti ir plėtoti koordinuotai teikiamą pagalbą žalingai vartojantiems ar priklausomiems vaikams ir jų įstatyminiams atstovams				
3.1. Suteikti pagalbą žalingai vartojančio ar priklausomo vaiko šeimai	3.1.1. Mokymų tėvams organizavimas – bendravimo su vaikais tobulinimo, tėvystės įgūdžių ugdymo, pozityvios tėvystės kursai	Visuomenės sveikatos biuras Švietimo pagalbos tarnyba Bendruomeniniai šeimos namai Atviras Šiaulių r. jaunimo centras	Pagal poreikį	Tėvai įgis žinių, padės vartojančiam vaikui, gebės daryti įtaką teigiamiems jo elgesio pokyčiams atsisakant žalingo vartojimo ar priklausomybės.
	3.1.2. Konsultacijos, mokymai, veiklos	Visuomenės sveikatos biuras	Pagal poreikį	Įgis žinių apie pasekmes, turės progą

	vaikams	Švietimo pagalbos tarnyba Bendruomeniniai šeimos namai Atviras Šiaulių r. jaunimo centras		išbandyti įdomesnių veiklų ir užsiėmimų.
	3.1.3 Saugios ir sveikos aplinkos ugdymo įstaigose užtikrinimas	Švietimo ir sporto skyrius Ugdymo įstaigos Visuomenės sveikatos biuras Policijos komisariatas	Nuolat	Ugdytiniai neturės galimybės vartoti ir platinti draudžiamų medžiagų ugdymo įstaigose.
4. Tikslas – užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, bendradarbiaujant su vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis, stiprinti specialistų bendradarbiavimo įgūdžius				
4.1. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių įgyvendinimas ir stebėsenos vykdymas	4.1.1. Teikiama informacija visuomenei, tėvams ir kitiems suinteresuotiems asmenims apie MPP, VPP, Vaiko gerovės komisijos veiklą	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, Vaiko gerovės komisija	Nuolat	Analizuojami poreikiai, aptariamas vykdomų veiklų tikslingumas, supažindinama tarpinstitucinė komanda.
	4.1.2. Analizuojamas teikiamos pagalbos veiksmingumas, vykdoma stebėseną, rengiamos ataskaitos	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, VGK, MPP ir KTP vykdytojai	Pasibaigus priemonės įgyvendinimui	Duomenys padės tinkamai planuoti reikalingą pagalbą, numatyti priemones.
	4.1.3. Ankstyvosios intervencijos programa vaikams ir jaunuoliams nuo 12 m. iki 21 m.	Visuomenės sveikatos biuras	Pagal poreikį	Užkertamas kelias priklausomybės vystymuisi.
	4.1.4. Didinti psichoterapeuto paslaugų prieinamumą vaikams, kuriems vykdomos MPP ar VPP	Savivaldybė Visuomenės sveikatos biuras	Pagal poreikį	Vaikas galės gauti pagalbą ir keisti susiformavusį ydingą elgesį.
4.2. Vaiko gerovės srities specialistų veiklos gerinimas	4.2.1. Supervizijos savivaldybės vaiko gerovės komisijos, mokyklų vaiko gerovės komisijų nariams, bendros supervizijos ir mokymai dėl bendradarbiavimo įvairioms įstaigoms.	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, Švietimo ir sporto skyrius Švietimo pagalbos tarnyba	Pagal numatytą planą	Specialistai įgaus reikalingų kompetencijų, institucijos gebės tinkamai bendradarbiauti ir keisti informaciją.
	4.2.2. TBRI metodikos adaptavimas vaiko įstatyminiams atstovams ir gerovės srityje dirbantiems specialistams, mokymų organizavimas siekiant visų pusių vieningo požiūrio ir pagalbos vaikui tekimo.		Ieškomi būdai lėšoms gauti (biudžeto, projektinės ir kt.)	Formuojamas vieningas požiūris į vaiko raidos problemas ir pagalbos jam teikimą, pagalbos priėmimą.

IV SKYRIUS

KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ PLĖTROS VIZIJA

Vertinant tai, kad Šiaulių rajono teritorija yra plati, suskirstyta į 11 seniūnijų, kurios skirtingu atstumu nutolusios nuo Šiaulių ir Kuršėnų miestų, koordinuotai teikiamų paslaugų ir kompleksinės pagalbos plėtojimas turi būti orientuotas į nestacionarių paslaugų teikimą. Tikslinga orientuotis į šias paslaugų gavėjų grupes: neįgaliuosius ir specialiuosius poreikius turinčius vaikus bei jų šeimos narius, socialinę riziką patiriančius vaikus, delinkventinio elgesio vaikus ir jaunimą, socialinę riziką patiriančias šeimas ir be tėvų globos likusius vaikus.

KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ PLĖTRA PAGAL GAVĖJŲ GRUPES

Neįgaliesiems ir specialiuosius poreikius turintiems vaikams ir jų šeimos nariams

– prieinamumo ir įvairovės didinimas naudojantis specialistų komandos vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslauga, užtikrinančia ankstyvą vaikų raidos sutrikimų nustatymą, ankstyvą kompleksinę pagalbą raidos sutrikimų ar jų rizikos veiksnių turintiems vaikams; specializuotos pagalbos pagal negalios pobūdį, pagalbos į namus, trumpalaikės socialinės globos („atokvėpio“ paslaugas), socialinės priežiūros centrų, organizuojančių dienos užimtumą, paslaugas, psichologinių konsultacijų tėvams ir vaikams, pagalbos specialistų paslaugas ugdymo įstaigose, prieinamumo ir įvairovės didinimas, leidžiantis dalyvauti edukacinėse, pažintinėse veiklose, vasaros užimtumo stovyklose, reikalingoje terapijoje. Pagalbos specialistams ir vaiko įstatyminiams atstovams sudaryti galimybę dalyvauti adaptuotuose TBRI mokymuose plėtojant holistinį požiūrį į vaiko ugdymą ir gerovę, ypatingą dėmesį skiriant individualiems vaiko poreikiams.

Socialinę riziką patiriantiems vaikams

– gerinti psichologinės socialinės pagalbos prieinamumą, mobilios koordinuotos paslaugas teikiančios komandos operatyvią pagalbą, priklausomybės specialistų, psichoterapeutų, vaikų dienos centrų, organizuojančių užimtumą dienos metu, siekiančių ugdyti vaiko ir jo šeimos narių socialinius ir gyvenimo įgūdžius, atvirų jaunimo erdvių, padedančių ugdyti tokių vaikų ir jaunimo asmenines ir socialines kompetencijas, paslaugas visose Šiaulių rajono seniūnijose, vaikų vasaros stovyklų, organizuojančių užimtumą vasaros metu, paslaugas.

Socialinę riziką patiriančioms šeimoms

– sudaryti sąlygas naudotis Atviro Šiaulių rajono jaunimo centro teikiamomis paslaugomis bei priklausomybės specialistų, psichologų, psichoterapeutų paslaugomis, įvairesnių terapijų ir pagalbos priemonėmis.

– gerinti teikiamos socialinės priežiūros, pasirengimo šeimai ir tėvystės įgūdžių ugdymo, šeimos mediacijos paslaugų kokybę.

Likusiems be tėvų globos vaikams

— skatinti įvaikinimą, globą (rūpybą) šeimose, informacijos sklaidai bei susitikimams su gyventojais pasitelkti seniūnijų tarpinstitucines grupes, bendruomenes, seniūnaičius, globėjų, rūpintojų, budinčių globotojų, tėvių paieškos ir pritraukimo planų įgyvendinimui savivaldybėje plėsti bendradarbiavimą su kultūros, švietimo, sveikatos

įstaigomis bei kitomis įstaigomis ir bendruomenėmis, plėsti ilgalaikės bei trumpalaikės globos šeimose/ šeimynose paslaugas, palydėjimo paslaugų jauniems žmonėms, besiruošiantiems palikti ar neseniai palikusiems socialinės globos įstaigas, vaikams, augusiems socialinę riziką patiriančiose šeimose, vaikams, kurie buvo globojami šeimose/ šeimynose vystymas, darbingumo atkūrimo paslaugos organizavimas ir teikimas budintiems ir nuolatiniais globotojams, atokvėpio kriziniu atveju organizavimas ir teikimas globotojams, globėjams(rūpintojams), šeimynoms.

Svarbu spręsti psichologų, psichoterapeutų, psichiatrų, priklausomybės specialistų trūkumo savivaldybėje problemą. Sudaryti sąlygas kuo didesnei daliai vaikų dalyvauti užimtumo veiklose vasaros metu, atokių gyvenviečių vaikams dalyvauti neformaliajame vaikų švietime, specialiųjų poreikių turinčių vaikų užimtumui vasarą, tėvams suteikti atokvėpio paslaugas.

KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ PLĖTROS PLANAS parengtas atsižvelgiant į esamą situaciją. Įvertinus, kad ne tik reikiamų paslaugų trūkumas, bet ir specialistų bei šeimos nesusikalbėjimas, vieningo požiūrio nebuvimas trukdo atliepti vaikų poreikius bei užtikrinti geriausius vaikų interesus, nustatytas būtinumas kurti integruotą pagalbos sistemą.

Būtina keisti visuomenės nuostatas apie vaikus, turinčius sveikatos sutrikimų, vystymosi ar socialinių sunkumų. Būtina stiprinti tarpusavio sąveiką tarp vaiko, tėvų, mokytojų ir pagalbos specialistų, remtis mokslo pagrindais principais.

PAGALBOS TEIKIMO VIZIJA

Laiku pastebėtas ir identifiкуotas pagalbos poreikis bei kokybiškas jos organizavimas sumažins sudėtingų, uždelstų atvejų skaičių.

✓ **Kompleksinės paslaugos:** Vaikams, patiriantiems emocinius, socialinius, psichologinius ar fizinius sunkumus, numatyti įvairios pagalbos formos, tokios kaip psichologo konsultacijos, terapijos (miško, neurografikos, dailės, hipoterapija, kineziterapija, ergoterapija, meno terapija, dramos terapija, psichoterapija), lavinamosios veiklos. Šių paslaugų tikslas – stiprinti vaikų savęs pažinimą, emocinę gerovę, socialinius įgūdžius bei mokymosi gebėjimus. Įvairių terapijų metu vaikai gauna reikiamus įrankius, kurie padeda gerinti savireguliacijos įgūdžius, traumos gijimą, bendrauti su bendraamžiais bei stiprinti savivertę. Šiuo metu aukščiau minėtų terapijų vaikams nemokamai savivaldybėje nėra teikiama.

✓ **Bendros tėvų ir vaikų veiklos:** Sukuriamos bendros veiklos tarp tėvų ir vaikų, kurios stiprina šeimos ryšį, mažina stresą ir padeda vaikui jaustis mylimu bei priimtu (patyrimo žygiai, neurografikos terapija). Tai itin svarbu vaiko savivertei ir emociniam saugumui.

✓ **Jau esamų psichologinės pagalbos paslaugų plėtra** esamam poreikiui padengti bei lengvesniam, savalaikiam prieinamumui.

✓ **Mokymai specialistams ir tėvams:** ieškoti būdų specialistų ir tėvų mokymams **TBRI metodu**. Šis metodas leidžia tėvams ir specialistams geriau suprasti vaikų elgesio priežastis ir padėti koreguoti iš traumų ir baimės kylančius sunkumus, spręsti emocines ir elgesio problemas. Tai leidžia užtikrinti, kad vaiko gerovės klausimai būtų sprendžiami nuo pat šaknų, o visa bendruomenė galėtų prisidėti prie vaiko sėkmės, kad vaikai jaustųsi saugūs ir palaikomi, patiriantys sėkmę.

✓ **Mobilios paslaugos ir pavėžėjimas:** Vienas iš **pagrindinių, esminių uždavinių** yra mobilios paslaugos, kurios leidžia pasiekti vaikus net atokiausiose rajono vietovėse. Tai užtikrintų, kad net ir atokiai gyvenantys vaikai galėtų gauti reikalingą pagalbą laiku, o jei paslauga negali būti suteikta vietoje, organizuojamas pavėžėjimas į artimiausią paslaugų teikimo vietą. Tuo pačiu, būtina numatyti lanksčią paslaugų teikimo vietų organizaciją, numatant pagalbos teikimą ne tik ugdymo ar sveikatos įstaigose, bet ir kitose patogiose vietose (kultūros centro, bibliotekos, seniūnijų, bendruomenės patalpose ir kt.).

✓ Paslaugas **kviesti teikti nevalstybinio sektoriaus** paslaugų teikėjus, taip plečiant paslaugų įvairovę, nes valstybiniame sektoriuje paslaugų įvairovė ir teikimas nėra pakankamai išplėtotas, netenkina poreikio.

V SKYRIUS PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

Koordinuotai teikiamų paslaugų plėtros plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Plėtros planas peržiūrimas, vertinamas ir atnaujinamas vieną kartą per metus. Plėtros plano vertinimo rezultatai aptariami su koordinuotai teikiamų paslaugų įstaigų vadovais, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos atstovais bei asmenimis, atsakingais už plėtros plano vertinimą, rengimą ir priežiūrą. Vertinama plėtros plano įgyvendinimo eiga, aptiriamos iškilusios kliūtys, atsiradusios siekiant numatytų tikslų bei uždavinių, koreguojama, ieškoma galimų alternatyvių sprendimų.

Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Plėtros plano įgyvendinimo priežiūros metu turėtų būti reguliariai atliekama pasiektų rezultatų, tikslų bei uždavinių analizė. Atsakingi atskirų sričių specialistai. Tikimasi, kad koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėseną galės būti vykdoma vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru ir sveikatos apsaugos ministru nustatytais koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėsenos rodikliais ir tvarkos aprašu.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA 188726051, Vilniaus g. 263, LT-76337 Šiauliai, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MERO 2023 M. LAPKRIČIO 29 D. POTVARKIO NR. M-747 „DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ 2024–2026 METŲ PLĖTROS PLANO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-12-16 Nr. M-979
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Diana Jasinskienė, Vyresnioji specialistė, BENDRŲJŲ REIKALŲ SKYRIUS
Sertifikatas išduotas	DIANA JASINSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-12-15 16:01:09 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-08-05 11:47:42 – 2027-08-05 11:47:42
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Česlovas Greičius, Savivaldybės meras
Sertifikatas išduotas	ČESLOVAS GREIČIUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-12-16 16:25:11 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-12-16 16:25:24 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2021-05-04 18:14:31 – 2026-05-03 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Šiaulių rajono savivaldybės administracija, į.k. 188726051 LT", sertifikatas galioja nuo 2024-12-18 11:42:09 iki 2027-12-18 11:42:09
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.79.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-12-16 16:34:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-12-16 16:34:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys